

PŘÍLOHA DENÍKU E15 A TÝDENÍKU EURO

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

FILIPÍNY

**SOUOSTROVÍ KUPUJE
ČESKÉ PISTOLE
A UCTÍVÁ PRAŽSKÉ JEZULÁTKO**

SINGAPUR: ZÁKLADNA PRO ASIÍ
CzechTrade otevírá v městském státě kancelář, v dosahu jsou i další trhy

ČÍNA: JEN DESET HODIN
Startuje nejrychlejší letecké spojení přímo z Prahy

PERU: DOBA MĚDĚNÁ
Jihoamerická země otevírá další obří důl na cenný drahý kov

JAK JE DŮLEŽITÉ MÍTI FILIPÍNY

Je to klasická otázka do vědomostního kvízu: který stát světa má vlajku nejvíc podobnou té české? Že jsou to Filipíny, to je zdánlivě jen náhoda. Když ale o těchto asijské zemi začnete sbírat podrobnější informace, s překvapením zjistíte, že nápadnou podobu obou vlajek lze vyložit i jako nezamýšlený symbol. Máme toho společného víc, než tušíme.

Je to samozřejmě hlavně tím, že jsou Filipíny jedinou velkou křesťanskou zemí Orientu. Takže životní styl a kultura jsou nám bližší než v muslimských nebo hinduistických státech. Uvažme k tomu jen pár detailů z filipínských každodennosti. Filipínci mají rádi pivo. A je to jedna z mála zemí, kde je pivo dokonce ještě levnější než v Česku. Filipínci milují rum. A je to jeden ze států, kde – jak říká cestovatel Miloš Podpěra – je rum tak levný, že když ho přilejete do koly, jeho cena vzroste. Filipínci mají rádi vepřové. A nic jim ho nezakazuje jíst měrou vrchovatou. Zkrátka mají takové české chutě. A co je tam jednou z nejuctívanějších ikon? Pražské Jezulátko!

Kulturní blízkost k Západu vyplývá také z toho, že na Filipínách je oficiálním a běžně používaným jazykem angličtina. Plynule jí mluví i prodavač zelí na rohu ulice. Filipínci navíc patří k národům, které nejvíc pracují v zahraničí. Po světě jich v současnosti pendluje asi deset milionů, což je desetina celé populace. Takže mají zkušenost se západní pracovní disciplínou. A zároveň jsou na samotných Filipínách běloši vítáni, což se o některých jiných asijských zemích v současnosti říct nedá. Hlavně v menších filipínských městech prý řadový bílý cizinec vzbudí nadšený zájem místních lidí a zakusí nezasloužené, jaké to je být filmovou hvězdou.

Takže když to sečteme: kdekterý filipínský zaměstnanec nebo obchodník mluví plynule anglicky, má pracovní zkušenost ze Západu a po práci si s vámi u pečeného selete a piva s chutí popovídá o tom, jak je nejlepší oslavit Velikonoce. To už přece zní jako lákavá pozvánka pro byznysmena z Evropy. Tím spíš, že Filipíny v současnosti vykazují stále vysoký hospodářský růst a nízké ceny. Zkrátka kdo má filipa, měl by zvážít Filipíny. ■

TOMÁŠ STINGL • stingl@mf.cz

POMÁHÁME VÁM ZVÍTĚZIT NA ZAHRA NIČNÍCH TRZÍCH.

CzechTrade vám pomůže vytipovat perspektivní zahraniční trhy vhodné pro váš export a investiční aktivity. Díky dlouholetým zkušenostem a rozsáhlé síti vlastních zahraničních kanceláří urychlí vstup na daný trh. Navíc s minimem rizik, nízkými náklady a bez zbytečných překážek. Pomohli jsme expandovat stovkám českých firem, jsme připraveni pomoci také vám.

Expert na váš export

Více o našich službách na www.czechtrade.cz

Z OBSAHU

FILIPÍNY PROŽÍVAJÍ	
HOSPODÁŘSKÝ BOOM	4
SINGAPUR JE DALŠÍ ZÁKLADNOU	
AGENTURY CZECHTRADE	18
ČÍNU SPOJÍ S PRAHOU	
ZATÍM NEJRYCHLEJŠÍ	
LETECKÁ LINKA	20
PERU MÁ UŽ TŘI Z PĚTI	
NEJVĚTŠÍCH MĚDĚNÝCH DOLŮ	22
BELGIE JE CÍLEM	
NOVÉHO NÁKLADNÍHO	
VLAKU Z ČESKA	24

VODA I VÍTR

FILIPÍNY JSOU ZASLÍBENY HYDROENERGETICE. ČESKÉ FIRMY TAM OPAKOVANĚ DODALY STROJE PRO VODNÍ ELEKTRÁRNY. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY JSOU IDEÁLNÍ. NA OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE NAVÍC MOHOU INVESTOŘI ZÍSKAT POBÍDKY V PODOBĚ DAŇOVÝCH PRÁZDIN NEBO CELNÍCH ÚLEV. K DISPOZICI JSOU TAKÉ EVROPSKÉ PROJEKTY NA PODPORU OBCHODU.

OBNOVITELNÉ ZDROJE. Souostroví má dobré přírodní podmínky pro větrné, vodní i solární elektrárny.

V minulosti se na Filipínách prosadily české strojírenské výrobky ve třech oblastech. V energetice to byly dieselařadly, v potravinářství technologie cukrovarů a v dopravě tramvajové vozy. Především dodávka vozů pro jednu ze tří linek manilské nadzemní dráhy zvýšila ekonomické ukazatele a zájem o obchod s touto zemí. Zmíněné tři obory se společně s vodohospodářstvím a ochranou životního prostředí staly prioritami první dohody hospodářských komor podepsané v roce 2002. A zůstávají zajímavé i dnes, přestože se objevily mnohé další příležitosti.

DODÁVKY PRO PŘEHRADU NAD MANILOU

V souladu s dohodou poskytla Česká republika Filipínám rozsáhlou rozvojovou pomoc, která proběhla v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. V letech 2001 až 2012 byly realizovány tři víceleté rozvojové projekty. První zahrnoval návrh a dodávku technologie úpravy pitné vody pro horské „letní hlavní město Filipín“ Baguio. Následovala podpora rozvoje hydroenergetiky zahrnující také dodávku částí technologie pro dvě malé vodní elektrárny. Třetí projekt kombinoval oblasti vodohospodářství, ochrany před následky katastrof a vodní energetiky. Místem realizace byla přehrada Angat zajišťující přes 90 procent pitné vody pro Manilu. Během realizace projektů byly navázány kontakty českých podniků se státní správou i soukromými firmami, ustavení obchodní zástupci a podepsány partnerské smlouvy. Vzhledem k vedoucí účasti brněnských firem GEOTest a Strojírny Brno bylo jedním z vedlejších efektů vytvoření honorárního generálního konzulátu Filipínské republiky v Brně.

Díky spolupráci více českých firem, osobním vazbám expertů a kvalitě dodávek se podařilo zajistit komerční návaznost v oblasti malých vodních elektráren. K základům vybudovaným během rozvojových projektů přidaly české firmy pružnost při tvorbě technických návrhů a konkurenceschopnou cenu. Ty společně s kvalitou prověřenou místními referencemi zajistily úspěch v celosvětové konkurenci. Výrobci turbín Strojírny Brno a ČKD Blansko SMALL HYDRO, které si i zde vzájemně konkurují, a subdávatel elektročásti Ingos tak dodali technologie pro celkem pět dalších vodních elektráren na Filipínách. Obě skupiny očekávají v následujícím období nové zakázky a ukazují cestu dalším strojírenským firmám.

NA OBNOVITELNÉ ZDROJE DAJÍ FILIPÍNY POBÍDKY

Právě oblast energetiky a především obnovitelných zdrojů patří k nejperspektivnějším možnostem pro český export i investice. Reformy v energetice začaly na Filipínách v roce 2001 schválením reformního zákona EPIRA, který ustavil energetickou regulační komisi (ERC), privatizoval majetek národní energetické společnosti (NPC) a dereguloval sektory výroby a přenosové soustavy elektrické energie. Uvedení programu volné soutěže a otevřeného přístupu v roce 2012 vedly k deregulaci v distribuci energie a konci jednotného výkupu.

Příslušný právní rámec vytvořil v roce 2008 zákon o obnovitelných zdrojích. Ten podporuje nákup a přenos energie z obnovitelných zdrojů, poskytuje daňové i nedaňové pobídky a ustavuje fond na podporu obnovitelných zdrojů. Jde například o sedmileté daňové prázdiny nebo desetiletou výjimku z dovozního cla na zařízení. Výkupní tarify za energii z obnovitelných zdrojů však byly vyhlášeny až v roce 2012. Pro vodní elektrárny je tato sazba 5,9 PHP/kWh (zhruba 0,12 dolaru za jednu kilowatthodinu) s půlprocentní degresí po dvou letech.

Filipíny mají obrovský potenciál pro výrobu elektrické energie v malých vodních elektrárnách, druhý největší v ASEAN po Vietnamu. S podporou obnovitelných zdrojů zažívají velký rozvoj také solární a větrné elektrárny, jejichž podíl stále stoupá. Nedostatek elektrické

energie na rychle se rozvíjejících Filipínách dává prostor také budování ostatních zdrojů.

EVROPSKÁ UNIE CHCE DOHODU O VOLNÉM OBCHODU

Poslední dobou se Filipíny objevují stále více v hledáčku českých firem jako nová a perspektivní exportní destinace také co se týče rychlého rozvoje. Významný milník v pokračujícím procesu harmonizace politik v jihoasijském regionu představuje vyhlášení hospodářského společenství ASEAN (AEC – ASEAN Economic Community) letos v lednu.

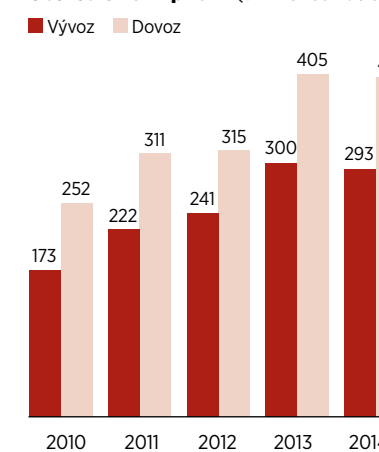
ASEAN se stává stále důležitějším obchodním partnerem EU. V roce 2013 dosáhl vzájemný obchod 235 miliard eur. Po obtížích ve snaze o dosažení dohody o volném obchodu se sdružením byla jednání v roce 2009 zastavena a bylo rozhodnuto připravit bilaterální dohody s jednotlivými zeměmi. Již v červenci 2012 podepsala EU s Filipínami smlouvu o partnerství a spolupráci. Jednání o dohodě o volném obchodu byla zahájena nedávno a první kolo proběhne v první polovině letošního roku. Export EU na Filipíny dosáhl v roce 2014 celkem sedmi miliard eur a pět hlavních položek exportu tvořily dopravní zařízení, stroje, chemické produkty, potraviny včetně nápojů a živá zvířata a zvířecí produkty.

Jednou z možností podpory pro vstup na filipínský trh je zapojení do spolupráce v programu EU Gateway/Business Avenues. Jde o iniciativu financovanou EU, která pomáhá evropským firmám vybudovat si dlouhodobé obchodní vztahy v Asii. Vybrané evropské firmy mají možnost se zúčastnit týdenních obchodních misí pro perspektivní sektory. Cílovými trhy jsou Jižní Korea, Čína a ASEAN, kde se novým partnerem staly právě Filipíny. Vedle účasti v misích nabízí projekt také trénink, finanční podporu a další služby šité na míru účastníkům. Projekt je nyní v počáteční fázi a předpokládá celkem 44 misí. Více lze nalézt na adrese www.eu-gateway.eu.

Dalším projektem financovaným z fondů Evropské unie je EU-Philippines Business Network. Je součástí celého souboru projektů na podporu obchodu mezi EU

Filipínská republika	
Počet obyvatel:	101 milionů
Rozloha:	300 tisíc km ²
Hlavní město:	Manila
Měna:	Měna: filipínské peso (1 PHP je asi 0,5 Kč)
Růst HDP (2014):	6,1 %
Podrobné informace:	www.businessinfo.cz/filipiny

Obchod ČR s Filipínami (v milionech dolarů)

Zdroj: Businessinfo.cz

a zeměmi ASEAN. V případě Filipín je realizátorem projektu konsorcium evropských obchodních komor sídlících v Manile, jehož lídrem je ECCP (European Chamber of Commerce of the Philippines). Náplní projektu jsou především propagační semináře, školení formou webinářů a spolupřátání veletrhů na Filipínách. Projekt je pětiletý a vstupuje nyní do své druhé poloviny. Účast českých subjektů dosud proběhla formou stánku klastru CREA Hydro & Energy na veletrhu Power Trends, propagačního semináře na Svazu průmyslu a dopravy ČR a stáže zástupce Filipínské smíšené hospodářské komory pro ČR a Slovensko v sídle EPBN v Manile. Ta bude pokračovat i letošním roce.

PĚT MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ ZÍSKÁ PODPORU

Nově podporuje EU také spolupráci klastrů v rámci programu COSME – Go International. V první výzvě byl podpořen i projekt uskupení klastrů devíti zemí NATUREEF v oblasti udržitelného využívání přírodních zdrojů. Projekt je zacílen na tři cílová teritoria – Latinskou Ameriku, Čínu a ASEAN, kde jsou vstupní zemí Filipíny a lídrem uskupení je český kluster CREA Hydro & Energy. V rámci

projektu budou zpracovány oborové studie, vytvořeny partnerské sítě, uspořádány semináře, konference a obchodní mise a v každém teritoriu bude ustaven takzvaný NATUREEF Ambassador. Toho bude na Filipínách vybírat česká strana. V první fázi bude moci získat podporu minimálně pět malých a středních podniků z každé účastnické země pro účast na celoevropské konferenci a na obchodní misi do teritoria. V další fázi by měly být podpořeny nejlepší vybrané návrhy společných projektů evropských a místních subjektů ve všech cílových teritoriích.

Vzhledem k rozvoji politických i obchodních vztahů mezi EU a Filipínami lze předpokládat, že podmínky působení na filipínském trhu se budou nadále zlepšovat. K tomu by měla přispět i návštěva ministra průmyslu Filipín v Praze a podpis dohody o ekonomické spolupráci, obojí se chystá na nejbližší období. ■

TEXT:
BŘETISLAV SKÁČEL
HONORÁRNÍ
GENERÁLNÍ
KONZUL
FILIPÍNSKÉ
REPUBLIKY
FOTO:
PROFIMEDIA

FILIPÍNY SE STÁVAJÍ DALŠÍ SILNOU EKONOMIKOU ASIE

ČESKÝ VÝVOZ NA FILIPÍNY VZROSTL OD PŘELOMU TISÍCILETÍ UŽ TĚMĚŘ DVANÁCTINÁSObNĚ. TVOŘÍ HO VYBAVENÍ PRO ELEKTRÁRNY, PISTOLE ČI STŘELIVO. ČESKÝ VELVYSLANEC V MANILE JAROSLAV OLŠA JR. CHCE ZVÝŠIT POVĚDOMÍ FILIPÍNCŮ O ČESKU PROSTŘEDNICTVÍM TURISTIKY A KULTURY. NOVĚ SI MOHOU VE SVĚM JAZYCE PŘEČÍST SEIFERTOVY BÁSNĚ NEBO POSLECHNOUT DVOŘÁKOVU RUSALKU.

Největším aktuálním českým počinem na filipínském trhu je nedávný vstup skupiny PPF. Jak ho hodnotíte?

Byť to ještě jsou jen zhruba dva roky, kdy byla založena dceřiná firma Home Credit Philippines, po úspěšném rozjezdu na území velké Manily se v letošním roce aktivity firmy rozšířily i do druhého centra země – do města Cebu. Letos by mělo být otevřeno ještě několik poboček především na hlavním ostrově Luzonu. Home Credit má dnes na Filipínách už na 200 tisíc klientů a nezanedbatelné je – především pro naši prezentaci vůči filipínským partnerům – že tato česká společnost přinesla práci už než 1700 Filipíncům.

Co šance českých dodavatelů pro energetiku?

Už několik let na Filipínách aktivně působí společnost ČKD Blan-

sko SMALL HYDRO, která právě podepsala smlouvu na stavbu další vodní elektrárny. Její technologie tak budou po Luzonu a Mindanau za dva roky také na ostrově Panay. To je samozřejmě výborná referenze i pro další české firmy z oblasti energetiky.

V českém vývozním mixu dosud chybělo pivo. Mění se to? Pijí vůbec Filipínci pivo?

Před půldruhým rokem, kdy jsem na Filipíny přijel, jsem byl přesvědčen o tom, že do roka a do dne budeme mít na místním trhu i některou z českých značek. Právě proto, že Filipínci pivo rádi mají. Ale třeba na rozdíl od Jižní Koreje, kde tamní pivo je v mnoha ohledech od našeho moku odlišné, největší a vlastně téměř jediný místní filipínský pivovar San Miguel vyrábí velmi kvalitní pivo evropského stylu.

Nabízí řadu variant a má dominantní pozici blízkou monopolu nejen na Filipínách, ale je také významným exportérem. Potkáte se s ním po celé Asii i jinde.

Mají šanci uspět prémiová piva?

S bohatnutím Filipín a vznikem nové vyšší střední třídy se opravdu zvětšuje ta skupina konzumentů, kteří mají rádi výběr a jsou ochotní si za něco nového i výrazně připlatit. To dokazuje také úspěch malého pivovaru a restaurace Pivo Praha v manilském Makati a rostoucí počet malých specializovaných obchodů s vínem a pivem v rezidenčních oblastech, kde si místní bohatá klientela už může vybrat z široké světové nabídky. Občas se tam objeví i Pilsner Urquell a Budvar. Pokud se nám některou českou značku podaří dostat na filipínský trh, nebude se sice jednat o velkou položku ve statistikách vývozu, ale získali bychom tím onu brandingovou vlajkovou loď, kterou budeme moct uvádět jako dobrý příklad kvality českého zboží.

Dodáváme na Filipíny nějaké zbrojařské výrobky?

Filipíny jsou už po několik desetiletí odběrateli střeliva od českých výrobců a místo si tu našly i celosvětově úspěšné pistole z České zbrojovky, které používají například zvláštní jednotky filipínského námořnictva. „Čezeta“ je ale také věcí společenského statusu, neboť Filipíny po vzoru Spojených států jsou jednou ze zemí, kde je

držení zbraně relativně jednoduché a prodej veřejnosti je pro každého importéra důležitým zdrojem příjmů.

Lze Filipínám reálně nabídnout česká letadla?

S komplikovanou situací v oblasti Jihočínské moře se zvyšují úkoly pro filipínskou pobřežní stráž, které chybí velké množství techniky. Proto bych viděl šanci například pro Let Kunovice, v jehož nabídce je právě speciálně upravená hlídková verze letadla L-410 pro použití na monitoring výsostných vod, která se používá například v Pobaltí. Uplatnit by se mohly i české radary včetně nejmodernější Very, pro něž hraje i to, že se používají v Jižní Koreji, která je pro Filipíny významnou referenční zemí. Šanci bych viděl i pro novou verzi oblíbeného podzvukového tréninkového letadla L-39NG z Aera Vodochody, které by vhodně doplňovalo nadzvukový jihokorejský stroj T-50, zavedený právě teď filipínským letectvem do výzbroje. Současná situace těsně před prezidentskými volbami ale vyžaduje trpělivost, takže na případné úspěchy si budeme muset počkat až do roku 2017.

Filipíny se účastní užší integrace sdružení jihoasijských zemí ASEAN. Vyplynávají z toho nějaké změny pro české vývozce?

Prakticky žádné. ASEAN, respektive nově ekonomické společenství ASEAN, je zatím na začátku svého fungování v nové podobě, takže se teprve ukáže. Naopak svůj

dopad na česko-filipínský obchod mělo schválení rozšířeného režimu celních preferencí GSP+, který zrušil celní zatížení u zhruba dvou třetin filipínských produktů při jejich dovozu do země Evropské unie, což se projevilo například na zvýšeném importu ryb do České republiky. Výraznou pozitivní změnou by mělo být schválení dohody o volném obchodu mezi Filipínami

a Evropskou unií, ale jednání teprve začala. A jelikož si ještě pamatujeme, o kolik let se postupně protáhla jednání s Jižní Koreou, je to možná otázka až konce volebního období filipínského prezidenta, který bude zvolen letos v květnu.

Tradičním odvětvím je zemědělství. Jsou šance v dodávkách agrárních strojů?

Ještě v dobách socialismu bylo na Filipíny dodáno vybavení několika cukrovarů, ale to bylo na dlouho vlastně vše. Navíc filipínské zemědělství je na rozdíl od ostatních oblastí hospodářství v krizi, kterou nejpravděpodobněji ještě prohloubí právě vzájemné otevření trhů jednotlivých zemí ASEAN, kde – jak se ukazuje – filipínští producenti

KONTAKTY. Jaroslav Olša jr. ukazuje snímek, který pořídil po tajfunu Haiyan český fotograf Jan Šibík, v pozadí je stará mapa Filipín od litoměřického učitele Blumentritta.

nejsou až na výjimky konkurenceschopní.

Jak si celkově stojí česko-filipínské obchody v porovnání s dalšími státy jižní Asie?

Zdůraznil bych, že Filipíny – byť nejsou obvyklou zemí, na niž se čeští exportéři zaměřují – už po několika letech dovážejí víc českého zboží než třeba tradiční český partner Vietnam. Ten byl a stále je v hledáčku politiků i obchodníků, za poslední léta také do Vietnamu vyrazilo hned několik podnikatelských misí. Ale přestože Filipíny byly naopak tak trochu stranou našeho zájmu a za téměř čtvrtstoletí od vzniku České republiky do Manily přicestoval jen jediný ministr průmyslu a obchodu, za posledních patnáct let náš vývoz – s výjimkou let globální krize – kontinuálně roste. V absolutních hodnotách dosáhl už dvanáctinásobku našeho exportu v roce 2002. Za zmínku stojí i to, že český vývoz má dobrou pozici také ve srovnání s ostatními zeměmi Evropské unie, z nichž jsme devátým největším dovozcem. Z menších zemí je před námi vlastně jenom Švédsko. Naopak třeba import z Rakouska, Dánska a Polska na Filipíny je menší než od nás.

Co za růstem vývozu stojí?

Reflektuje mimo jiné dobrý stav filipínské ekonomiky, která si užívá nejvyššího meziročního růstu od 50. let minulého století. A byť se dynamika jejího růstu trochu zpomaluje, je jasné, že stomilionové Filipíny se stávají další silnou ekonomikou jihovýchodní Asie. To potvrzuje také fakt, že to nejsou české firmy, které by investovaly na Filipínách, ale naopak filipínská firma Integrated Micro-Electronics zahájila výrobu elektronických komponentů v Třemošné na Plzeňsku.

Na Filipínách jste se rozhodl zvolit podobnou strategii, jakou jste použil v Jižní Koreji. Tedy propojit obchodní pronikání s propagací české kultury. Funguje to?

MODERNÍ MANILA. Epicentrem nákupů i byznysu a pýchou Filipínců je čtvrť Makati.

Řada let v diplomatických službách mne utvrdila v přesvědčení, že prosazování českých zájmů – jejichž klíčovou součástí je v mimoevropských zemích právě ekonomická diplomacie – není možné bez vytvoření pozitivního brandingů Česka a dostatečně robustní kulturní a turistické propagace. V Jižní Koreji, kde jsem působil šest let, se jasně ukázalo, že krásy Česka byly nezanedbatelným faktorem při jednáních o tom, zda některý investor zamíří k nám či do některé sousední země. Potkávali jsme také obchodníky, kteří do Prahy nejprve dorazili jako turisté, ale pak si řekli: Proč sem nejedít častěji? A přemýšleli o tom, co by se dalo udělat právě v obchodní sféře.

Co jste nachystali pro Filipínce?

V úvodní fázi jsme se zaměřili na podporu incomingové turistiky a ve spolupráci s agenturou Czech-Tourism už jsme zorganizovali první akce, které, jak očekávám, k nám přivedou větší množství filipínských

JAROSLAV OLŠA JR. (51)

Vzděláním je orientalista. V diplomatických službách pracuje od roku 1992. Působil jako velvyslanec v Zimbabwe (2000 až 2006) a Jižní Koreji (2008 až 2014). Poté se přesunul na Filipíny. Je také autorem řady knih a odborných článků o historii a literatuře mimoevropských zemí, vedle toho též editorem a překladatelem literatury science fiction.

turistů. V zemi, jako jsou Filipíny, si cestu do střední Evropy mohou dovolit opravdu jenom ti nejbohatší. Pro řadu z nich – jak víme – to bude první přímé setkání s Českem a doufáme, že poté, co si prohlédnou nejznámější pražské památky a nezapomenou navštívit také Pražské Jezulátko, které je na katolických Filipínách velmi populární, objeví i jiné Česko. Zemi s rozvinutým průmyslem, zemi, se kterou se dá dobře a zajíma-

vě obchodovat. Jen za posledních několik měsíců jsme proto k nám přivezli velkou skupinu touroperátorů, šéfredaktorku jednoho z hlavních deníků, novináře i vědce... A následovat budou ti, kteří určují trendy ve společnosti, populární blogeri nebo osobnosti známé z televize či filmu.

Jaké plánujete kulturní akce?

Právě teď probíhá výstava trojice soudobých českých fotografů

v galerii nejstaršího filipínského sdružení fotografů. V nejbližších dnech společně s místním ministerstvem kultury zahájíme měsíční výstavu o české kubistické architektuře, která bude pochopitelně sloužit také k podpoře turistiky. Z posledních měsíců pak je dobré zmínit nastudování Dvořákovy Rusalky, zčásti zpívané v češtině, premiéru Čapkovy dramatu R. U. R. ve filipínštině a rovněž vydání několika knih českých autorů. Mezi nimi je i výbor z poezie Jaroslav Seiferta ve filipínštině. Tyto knihy používáme jako dary. Na podzim pak chystáme festival českého animovaného filmu. ■

TEXT: TOMÁŠ STINGL
FOTO: MARTIN PINKAS, PROFIMEDIA

PISTOLE Z ČESKÉ ZBROJOVKY POUŽÍVAJÍ NAPŘÍKLAD ZVLÁŠTNÍ JEDNOTKY FILIPÍNSKÉHO NÁMOŘNICTVA

DO VODNÍ ELEKTRÁRNY TIMBABAN PŮJDOU TURBÍNY ZA 4,5 MILIONU EUR

V ZÍSKÁVÁNÍ ELEKTRÁRNY FILIPÍNY HODNĚ SÁZEJÍ NA BOHATÉ VODNÍ ZDROJE. DÍKY TOMU SE ZNOVU PROSADIL TRADIČNÍ VÝROBCE TURBÍN.

Společnost ČKD Blansko SMALL HYDRO uzavřela v minulých dnech na Filipínách kontrakt na dodávku a montáž elektromechanického zařízení pro vodní elektrárnu Timbaban. Hodnota obchodu je 4,5 milionu eur. Česká firma dodá na klíč, nainstaluje a zprovozní tři horizontální Francisovy turbíny o celkovém výkonu 19,5 megawattu. „Elektrárna by měla být uvedena do provozu do konce příštího roku,“ informoval výkonný ředitel firmy Petr Klígl. Investorem celé stavby je soukromá korporace Oriental Energy and Power Generation Corporation.

„Na Filipínách jsme již realizovali tři projekty na klíč o celkovém výkonu zhruba

22 megawattů. Voda tam má hlavní potenciál jako obnovitelný zdroj energie. Celkový potenciál se uvádí až pět tisíc megawattů,“ uvedl Petr Klígl. Pro srovnání, například celkový výkon české jaderné elektrárny Temelín je zhruba dva tisíce megawattů.

Filipíny potřebují sytit živelně rostoucí průmysl a infrastrukturu elektřinou. Hodně sázejí právě na hydroenergetiku. „Je to region s velkým potenciálem pro stavbu malých a středních vodních elektráren. Zejména kvůli geografické poloze a členitosti, která je vhodná pro naše typy nabízených turbín Francis a Pelton,“ upřesnil Petr Klígl.

Předchozí dodávky směřovaly na dva největší filipínské ostrovy – na Luzon a Mindanao. Nová dodávka půjde na jeden z menších ostrůvků Panay. Petr Klígl si obchody s Filipínami pochvaluje. „Podle dosavadních zkušeností musím říct, že spolupráce vždy probíhala bez větších problémů. Hodnotím pozitivně vstřícnost zákazníků i vzájemnou důvěru. Ta samozřejmě vyplývá i z našeho přístupu k zákazníkovi. Místní lidé, s nimiž jsem měl příležitost se setkat, mají chuť se učit novým věcem a chovají úctu k nám jako k dodavateli,“ uvedl Klígl. ■

TEXT: TOMÁŠ STINGL

PLAT DOSTÁVAJÍ FILIPÍNCI MINIMÁLNĚ DVAKRÁT MĚSÍČNĚ

MOBIL NEBO LEDNIČKU SI MNOHO FILIPÍNCŮ POPRVÉ V ŽIVOTĚ POŘÍDÍ DÍKY PŮJČCE OD ČESKÉ ÚVĚROVÉ SPOLEČNOSTI HOME CREDIT. TA PLÁNUJE MÍT NA OSTROVECH UŽ BRZY MILION KLIENTŮ. BEZSTAROSTNĚ, PŘÍTOMNOSTÍ ŽIJÍCÍ FILIPÍNCE ČESKÁ FIRMA UČÍ, JAK ZACHÁZET S PENĚŽI. VYUŽÍVÁME K TOMU I KOMIKSY A HRÝ, ŘÍKÁ DAVID MINOL, PREZIDENT SPOLEČNOSTI HOME CREDIT PHILIPPINES.

Na Filipíny jste vstoupili poměrně nedávno, dnes jste tam největším českým obchodním počinem. Kolik Filipínců si už u vás vzalo půjčku?

Po dvou a půl letech fungování poskytl Home Credit služby už více než 200 tisícům zákazníků a pokračuje v expanzi. Kromě Manily a ostrova Luzon jsme otevřeli letos v lednu pobočku v druhém největším městě Cebu. Naším cílem je pokrytí všech důležitých sídelních oblastí Filipín tak, abychom dokázali do konce příštího roku poskytnout služby více než jednomu milionu zákazníků.

Kolik máte zaměstnanců?

V současnosti má Home Credit na Filipínách už 1700 zaměstnanců včetně přibližně 20 zahraničních manažerů, převážně Čechů a Slováků. Protože poměrně rychle expandujeme z okolí Manily do důležitých center na dalších ostrovech, každý měsíc nabíráme dalších přes 200 zaměstnanců.

Na jaké výrobky si Filipínci nejčastěji půjčují?

Neliší se to nijak zásadně od ostatních asijských zemí. Jedná se především o černou a bílou elektroniku: televize, pračky, počítače, tablety a zvláště mobily. Není neobvyklé, že díky úvěru od Home Creditu získávají naši zákazníci ve svém životě první ledničku, klimatizaci či smartphone. Chytré telefony jsou obecně v Asii hodně žádané a důležité, protože internet a služby na síti často nahrazují nerozvinutou, nebo dokonce neexistující infrastrukturu. Zvláště v ostrovních zemích, tedy na Filipínách, v Indonésii i jinde, mají úvěry na laptopy a chytré telefony nezastupitelný sociální rozměr. Na Filipínách je velmi populární nákup hudebních nástrojů, které také nabízíme v naší produktové

NA SPLÁTKY. Na ostrovech je důležitý mobilní internet, takže nejčastěji si Filipínci půjčují na chytré telefony a laptopy.

řadě. V dohledné době připravujeme rozšíření nabídky o nábytek.

Jaký mají Filipínci přístup k penězům?

Jsou známi jako otevření, veselí a spokojení lidé, kteří jsou připraveni oslavovat při každé příležitosti. Mzda se na Filipínách vyplácí všem pracovníkům minimálně dvakrát měsíčně tak, aby jim to umožnilo lépe hospodařit s penězi, protože v jejich povaze je „žít dneškem“. Proto je důležité, abychom se jako splátko-

I NA HUDBU. Půjčujeme také na nákup hudebních nástrojů, které jsou na Filipínách velmi populární, říká David Minol.

vá firma zabývali šířením finanční gramotnosti. Máme v rámci vzdělávacích programů některé velmi dobré příklady využití her a komiksů.

A jaká je v takovém prostředí platební morálka?

Šedm z deseti Filipínců zatím nemá bankovní účet a jejich přístup k finančním službám je velmi omezen. O to důležitější je náš koncept odpovědného úvěrování a aktivní podpora, kterou věnujeme osvojení základů finanční gramotnosti. V těchto podmínkách vás možná překvapí, že naše zkušenost s platební morálkou Filipínců je dobrá. Důvodem je jednak aktivní přístup zodpovědného financování při sjednávání smlouvy a zároveň průběžná, avšak nerušící komunikace s klientem během trvání smlouvy.

Jak vypadal příchod značky Home Credit na Filipíny?

Po úvodních analýzách trhu působil od podzimu 2012 přímo na místě v Manile projektový tým, který v rekordním čase 12 měsíců připravil spuštění Home Creditu jako

nebankovní finanční instituce. První půjčky na Filipínách jsme poskytli v říjnu 2013. Spotřebitelské financování má v zemi dlouholetou tradici, náš koncept je ale odlišný. Jednoduchá, rychlá služba postavená na moderních technologiích se setkala u zákazníků s velkým úspěchem.

Jak vnímáte na Filipínách právní regulaci a kontakt s úřady?

Podléháme tam regulaci úřadu SEC neboli Komise pro cenné papíry. Filipíny jsou země velkých rozdílů, což se občas projevuje právě v oblasti obchodních pravidel. Například byly Filipíny jednou z prvních zemí na světě, která implementovala progresivní bankovní regulaci Basel III. Na druhé straně místní zákony vyžadují to, že pokud nemáte příslušnou certifikaci účetního systému vystavenou daňovým úřadem, musíte i dnes stále vést všechnu účetní a daňovou evidenci v papírové podobě. Velkou výhodou je samozřejmě angličtina jako úřední jazyk. Ta zjednodušuje zahraničním investorům komunikaci s obchodními partnery i státními úřady. ■

SUPERTAJFUN ZVEDL VLNU ČESKÉ SOLIDARITY

AKTIVNÍ SOPKY, SESUVY PŮDY, ZÁPLAVY, ZEMĚTŘESENÍ, PŘES DVACET TAJFUNŮ ROČNĚ. FILIPÍNY JSOU PRAVIDELNĚ DRCENY ŽIVELNÍMI POHROMAMI. ZEJMÉNA PO TĚ NEJVĚTŠÍ - SUPERTAJFUNDU V ROCE 2013 - SE ZNÁSOBILA UŽ TAK ROZSÁHLÁ ČESKÁ ROZVOJOVÁ POMOC. TA ZAHRNUJE OBLAST ŠKOLSTVÍ, ZEMĚDĚLSTVÍ ČI OCHRANĚ PŘÍRODY.

Filipíny leží na tichomořském ohnivém prstenci. I proto jsou zemí s druhým nejvyšším rizikem přírodních katastrof na světě. Ničivá zemětřesení, tajfuny nebo záplavy z ní dělají pravidelného příjemce humanitární pomoci z celého světa. Filipíny jsou proto logickým cílem i pro rozvojové projekty z fondů Ministerstva zahraničních věcí ČR a místem, kam svůj pohled v poslední době nasměrovaly i všechny hlavní české nevládní organizace.

Solidní ekonomický růst země Filipíny řadí mezi středně-příjmové státy. I přesto tu stále existují provincie připomínající chudé země rovníkové Afriky, kde dvě třetiny obyvatelstva žijí pod hranicí chudoby, tedy s částkou kolem jednoho dolaru na den. Především Východní Samar, druhá nejchudší provincie země, je vedle extrémní chudoby i nárazníkovou zónou pro výkyvy počasí přicházející z Tichého oceánu. Samar tak byl i prvním místem Filipín, který počátkem listopadu 2013 zasáhl supertajfun Haiyan, druhý nejsilnější tajfun světa v moderních dějinách. Jen na Filipínách zahubil přes šest tisíc lidí. Tajfun prošel středem Filipín a způsobil katastrofální materiální škody a podle údajů OSN jim byly vážně

narušeny životy 15 milionů lidí. Přes čtyři miliony lidí zůstalo bez střechy nad hlavou a zcela zničeno bylo přes milion obydlí.

Po největších přírodních katastrofách Česká republika často poskytuje Filipínám humanitární pomoc. Na konci roku 2011 dosáhla pomoc věnovaná státem 1,7 milionu korun na pomoc po záplavách, v roce 2013 se po tajfunu už zdesetinásobila. Kromě toho sbírky nevládních organizací, výrazně podporované českou veřejností, překonaly veškerá očekávání. Tajfun vyprovokoval rychlé zapojení největších z nich do obnovy země. Člověk v tísni a české pobočky Charity a ADRA ze svých krizových fondů uvolnily okamžitou pomoc, vyhlásily finanční sbírky a spustily systém dárcovských SMS.

PRO DĚTI.
Člověk v tísni pomohl s rekonstrukcí škol po tajfunu.

kladnu ve městě Guiuan na ostrově Samar. Člověk v tísni vyslal ihned po supertajfunu na místo koordináční humanitární tým, který dosud působí především v oblasti chudého Východního Samaru. Ostrov stál v cestě tajfunu jako první, a patřil tak k nejméně postiženým oblastem. Tajfun pobořil většinu domů a škol, přičemž lidé zde přišli i o téměř veškeré zdroje příjmů. Člověku v tísni se podařilo zajistit nejen provizorní přístřeší rodinám, ale také opravit a vybatvit desítky škol. Organizace opravila mimo jiné například školy na ostrově Homonhon, prvním místě Filipín, na kterém přistál mořeplavec Fernão de Magalhães při své plavbě kolem světa. Projekt opravy škol i jejich vybavení byl podpořen Ministerstvem zahraničních věcí ČR.

Člověk v tísni letos realizuje mimo jiné projekty na podporu zemědělství a živobytí, na kterých spolupracuje s dalšími mezinárodními organizacemi. Díky Člověku v tísni je s českou nevládní přítomností na Filipínách možno poprvé v historii počítat v delším časovém horizontu.

Žádná česká organizace ovšem zpočátku nepředpokládala, že v novém působišti setrvá i po roce 2014, tedy po ukončení bezprostřední humanitární pomoci. Přesto dnes na Filipínách různou formou působí již pětice organizací s aktivitami v oblasti školství a zemědělství. Velvyslanectví ČR v Manile monitoruje rostoucí zájem o oblast životního prostředí, vodohospodářství a částečně i problematiku lidských práv. Je to dobrá vizitka České republiky. Přinášíme přehled hlavních rozvojových aktivit.

ČLOVĚK V TÍSNI OPRAVIL NA SAMARU DESÍTKY ŠKOL

Nejsilnější přítomnost má na Filipínách organizace Člověk v tísni vedená Petrem Muronem. Má zá-

CHARITA ČR PORADILA S PĚSTOVÁNÍM RÝŽE

Organizace Charita ČR dokázala už krátce po tajfunu dopravit na ostrov Samar jídlo, vodu a zajistit základní přístřeší pro postižené. Následně se věnovala obnově škol a zejména podpoře zemědělství, včetně nízkonákladového pěstování rýže, alternativních plodin a používání přírodních hnojiv. Od loňského ledna zastupuje tým Charity ČR na ostrově Samar Helena Kotková. „Výsledky Charity na Samar dokazují, jak může

PRO STUDENTY. Česko zafinancovalo u místního truhláře výrobu školních židlí tradičním způsobem.

mezilidská solidarita pomoci i v tak navzájem vzdálených zemích, jako jsou Filipíny a Česká republika,“ říká k tomu český velvyslanec v Manile Jaroslav Olša jr.

ADRA STAVĚLA DOMKY NA OSTROVĚ PANAY

Společnost ADRA pomohla prostřednictvím mezinárodní a filipínské sítě této adventistické organizace. V provincii Aklan na ostrově Panay postavila nebo opravila celkem 170 domků pro obyvatele, kteří přišli o svá obydlí. ADRA se zaměřila na zranitelnější části společnosti, jako jsou rodiny bez otce, rodiny s těhotnými ženami a malými dětmi, seniory či lidmi s postižením. Cílem bylo zajistit důstojné podmínky pro ty nejzranitelnější. Při tisícovkách zničených domů a domácností byly opravy a stavby nových obydlí nutností a které místním komunitám pomohly zahájit nový život. ADRA se podílela i na projektech obnovy rybářství a výsady mangrovníků v postižených oblastech.

Mnozí rybáři totiž během tajfunu přišli o své lodě a zdecimovány byly i mangrovníky, ve kterých ryby žijí. Při návštěvě postižených vesnic zaznívalo od představitelů měst a vesnic i osob, které pomoc obdržely, poděkování České republice za možnost postavit se po této tragédii opět na vlastní nohy.

VELVYSLANECTVÍ PODPOŘILO ŠKOLNÍ AUTOBUS PRO DĚTI ŽIJÍCÍ NA SMETIŠTI

Každý rok realizuje Velvyslanectví ČR v Manile takzvané malé lokální projekty, které jsou rovněž financovány v rámci rozvojové spolupráce Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Smyslem těchto projektů v hodnotě maximálně 500 tisíc korun (obvykle spíše méně), je na základě znalosti zastupitelského úřadu o daném teritoriu přispět místnímu rozvoji podle prioritních sektorů.

Loni tak české velvyslanectví podpořilo dopravu do školy pro děti z nejchudších rodin žijících na

obřím smetišti Payatas v blízkosti hlavního města Manily. Školu vybavilo novým školním autobusem jeepney, vyrobeným v místní dílně. Část tohoto projektu byla financována z peněz získaných především ze sbírek v Nizozemsku. Autobus je využíván k šesti jízdám denně, kdy vyzvedává děti ze smetiště a vozí je do školy umístěné v přijatelnějším prostředí. Kromě toho je využíván i pro další aktivity školy. Český příspěvek je vedle školy samotné

oceňován i velvyslanectvím Nizozemska.

V HORÁCH NA LEYTE POMOHLI ČEŠI OBNOVIT ZEMĚDĚLSTVÍ

Druhý loňský malý projekt podpořený českým velvyslanectvím v Manile spočíval v pomoci vybrané zemědělské společnosti v oblasti poškozené tajfunem Haiyan. Šlo o dodání fóliovníků a stavbu systému zavlažování a ochrany rostlin ve

PRO RYBÁŘE. Společnost ADRA jim nahradila lodě, o které přišli při bouři.

V PROVINCIÍ AKLAN ORGANIZACE ADRA POSTAVILA NEBO OPRAVILA CELKEM 170 DOMKŮ

PRO VESNÍČANY. Z malého rozvojového projektu byly zaplacený i fóliovníky pro zemědělské družstvo ve vesnici Cabingtan.

spolupráci s izraelskou organizací IsraAID. Pomoc postavila zpět na nohy místní zemědělce a vytvořila regionální centrum pěstování zeleniny. Program zavedl nové plodiny, vyškolen zemědělce v jejich pěstování a vybudoval zavlažovací systémy. Expert realizující organizace proškolen místní zemědělce v přípravě půdy, ochraně plodin, plánování úrody a jejím využití po sklizni. Český příspěvek je vedle zemědělců a obce samotné oceňován i velvyslanectvím Izraele.

Projekt byl realizován na ostrově Leyte v obci Cabingtan, zhruba 30 kilometrů (ale téměř tisíc výškových metrů) od přístavu Ormoc. Rozvojové projekty ČR jsou logicky směřovány do nejchudších oblastí, kde bezpečnostní situace není vždy jednoduchá. Tento projekt tak byl například uskutečněn v izolované horské oblasti, kde byla hlášena i přítomnost maoistických povstalců z Nové lidové armády.

VĚDCI OCHRÁNILI NÁRTOUNY PŘED PYTLÁKY

Tak trochu vlajkovou lodí české rozvojové spolupráce na Filipínách je ochrana životního prostředí. Filipínské souostroví je místem s jednou z nejvyšších biodiverzit flóry i fauny na světě, a to jak na souši, tak i pod vodou. Naprostou většinu zde žijících organismů nelze najít nikde jinde na světě. I proto se část projektů věnuje právě ochraně biodiverzity narušené urbanizací a prudkým růstem počtu obyvatel. Významným prvkem těchto projektů je postupné zapojování českých organizací, především vysokých škol a zoologických zahrad, kterým se tak otevírají dveře pro vlastní projekty.

Českou roli oceňuje i filipínský ministr životního prostředí a přírodních zdrojů Ramon Jesus Paje. Ten vyjádřil české straně a českým firmám poděkování za podporu rozvoje obnovitelné energetiky Filipín. Ministr také

ocenil české aktivity při ochraně nártounů. Jde o jedny z nejmenších primátů světa a čeští ochránáři museli čelit problémům i ze strany pytláků.

Jedním z projektů svázaných s Českou republikou je občanské sdružení Tarsius. To se zaměřuje na ochranu ohroženého druhu primáta a současně národního symbolu Filipín – už zmíněného nártouna filipínského – v místě jeho přirozeného výskytu na ostrově Bohol. Kvůli ztrátě přirozeného prostředí a nelegálnímu lovu pro trh se zvířata populace těchto primátů stále klesá. Nártounům neprospívá jejich popularita. Drobná „opička“ s velkýma očima se vejde do dlaně jedné ruky. Česká organizace proto podpořila vybudování centra pro ochranu nártounů v Bilaru na Filipínách ve spolupráci s organizacemi Wings of Serenity a Bohol Habitat Conservation Centre. Do lokality dojíždí vědecká pracovnice Zoo

Ústí nad Labem Milada Řeháková (Petrů) a další Češi. Organizace má dlouhodobý zájem o nábor dobrovolníků vzdělaných v oboru souvisejícím s činností centra. Nezbytnou součástí projektu je osvěta veřejnosti. Tarsius se proto zaměřuje na vzdělávání místních obyvatel, kteří jsou primárně zodpovědní za lov a ničení přirozeného prostředí nártounů. Zejména vzdělávání mladší generace je nezbytné pro budoucí ochranu druhu. Tarsius se také zaměřuje na problematiku chovu nártounů v zajetí a zasloužil se o zlepšení podmínek takto chovaných zvířat.

Dalším prvkem v projektu Tarsius je rozvoj ekoturistiky a nočních safari v sousedním národním parku Rajah Sikatuna. To přispívá ke zvýšení povědomí o nutnosti ochrany přírody a přináší to přímý užitek místní komunitě v podobě nových pracovních míst. Návštěvníci mohou při safari obdivovat divokou přírodu včetně opic, nártounů, letuch, sov,

nejrůznějších druhů hmyzu či rostlin. To vše doprovází anglicky mluvící průvodce a také bývalý lovec, který je nyní zaměstnán v rámci projektu.

NADACE TALARAK CHCE OBNOVIT PRALES I POPULACI PELIKÁNŮ

Mezi důležité projekty se řadí také aktivity Nadace Talarak spolupracující v Česku především se Zoo Liberec a Zoo Plzeň. Projekt spolupráce je součástí České koalice pro ochranu biodiverzity. Tato záchranná stanice u města Kabankalan na filipínském ostrově Negros byla nazvána podle místního vzácného zoborožce Waldenova, na kterého se původně zaměřovala. Záchraná stanice postupně svou působnost rozšířila i na savce. Byla založena jako filipínské neziskové sdružení se záměrem dlouhodobě ochraňovat biologickou rozmanitost Filipín. Členem vedení Talaraku je Čech Pavel Hospodářský, zaměstnanec Zoo Liberec, nadace ovšem spolupracuje i s dalšími českými Zoo, především Plzní, Prahou a Dvorem Králové.

Nedílnou součástí ochrannářských aktivit Záchranného centra pro ohrožené živočichy Talarak i Nadace Talarak je osvětová a vzdělávací činnost mezi obyvateli ohrožených pralesů, především na ostrově Negros, kde se záchranné centrum nachází. Pravidelné návštěvy expertů v centru i vzdělávací činnost nese své ovoce – centrum často získá některé vzácné druhy zvířat jako dar nebo je kolikrát schopno vzácného jedince takřikajíc zachránit přímo z pekáče okolních domorodců. Stanice občas získává i zvířata zabavená na černém trhu.

PRO PŘÍRODU. Čeští vědci pomáhají zachránit symbol filipínské přírody – neodolatelné nártouny.

Díky projektu dotovanému z rozvojové pomoci Ministerstva zahraničních věcí ČR v roce 2014 byla provedena rekonstrukce škod napáchaných na záchranném centru po tajfunu. Rekonstrukce umožnila mimo jiné připravit i jednoduché ubytování, které výrazně navýšilo možnosti centra a umožnilo přijímat experty, vědce, stážisty a dobrovolníky z celého světa. Centrum prostřednictvím webu Zoo Liberec často hledá dobrovolníky z preferovaných oborů – veterináře, chovatele, výzkumníky, Zoo architektky, IT experty či prostě nadšence, kteří mají zájem pomoci centru a věnovat část svého času ochraně filipínské přírody a získat zkušenosti. Loni stanici Talarak navštívila i historicky vůbec první delegace Poslanecké sněmovny ČR vedená místopředsedou sněmovny Petrem Gazdíkem.

Problémem centra zůstává rozsah kácení přirozeného zalesnění ostrova, a tedy i prostoru,

kam by bylo možno zachráněná zvířata vypustit. Talarak proto na letošní rok připravuje projekt obnovy džungle na nově pořízených pozemcích přiléhajících k místnímu národnímu parku. Dalším připravovaným projektem je návrat vyhynulých pelikánů skvrnozobých na Filipíny. Tito velcí ptáci byli v minulosti na Filipínách zcela vyhubeni. Dosud jsou však chováni v Zoo Dvůr Králové, která je současně nejúspěšnější zahradou v množení tohoto druhu ptáků na světě. Mají se stát základem obnovy jejich populace na Filipínách.

MANŽELÉ BRÁZDILOVI SPOLUPRACUJÍ SE ŠKOLNÍM KOMPLEXEM NA GUIMARASU

Helping hand for Guimaras je organizace, která vznikla z iniciativy českých manželů Brázdilových žijících na ostrově Guimaras. Projekt pomáhá dětem z areálu Good Shepherd's Fold Academy. Součástí tohoto areálu je mateřská, základní a střední škola, kostel a sírotčinec. Organizace dále rozšiřuje své projekty na oblast místního zemědělství a loni proběhla jednání s českými vysokými školami o možné spolupráci. Organizace spolupracuje dlouhodobě s Matičním gymnáziem v Ostravě, jehož studenti organizují humanitární sbírky pro Guimaras.

FILIPÍNSKÉ STUDENTY PŘIJALY UNIVERZITY V BRNĚ NEBO VE ZLÍNĚ

Univerzitní spolupráce je samozřejmě další formou pomoci.

Česká republika nejenže poskytuje občasná stipendia, když od školního roku 2014 až 2015 v České republice studují po řadě let první vládní stipendisté, ale jednotlivé vysoké školy se angažují v řadě vlastních projektů.

Již několik let aktivity na Filipínách rozvíjí například Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, která podepsala čtyři dohody o spolupráci s předními filipínskými univerzitami a pravidelně se účastní unijního vysokoškolského veletrhu EHEF v Manile. Masarykova univerzita v Brně již přijímá filipínské studenty v rámci programu Erasmus Mundus. Mendelova univerzita v Brně podepsala na Filipínách dohodu o výměnných stážích studentů a učitelů i společném výzkumu. Výjimečný je i projekt Univerzity národní obrany v Brně, která v loňském roce zahájila program školení specialistů z filipínského ministerstva obrany. Filipínští studenti se každoročně vrací i na soukromou University of New York v Praze.

Pro české školy je stále atraktivnější Evropský veletrh vysokého školního vzdělávání EHEF, který je na konci každého roku pořádán v Manile. EHEF přitahuje tisícky návštěvníků především z řad studentů a představitelů vysokých škol. Výhodou je, že navazuje na podobný veletrh v Indonésii, české univerzity tak mohou své prezentace a jednání propojit do jedné návštěvy jihovýchodní Asie. ■

VELVYSLANECTVÍ PODPOŘILO DOPRAVU DO ŠKOLY PRO DĚTI Z NEJCHUDŠÍCH RODIN ŽIJÍCÍCH NA OBŘÍM SMETIŠTI. ŠKOLU VYBAVILO NOVÝM ŠKOLNÍM AUTOBUSEM JEEPNEY, VYROBENÝM V MÍSTNÍ DÍLNĚ

OSTROV PALAWAN. Malebná destinace láká cizince i samotné Filipínce, těch ovšem začíná stále víc jezdit na dovolenou i do zahraničí.

BAŤOVI ZAMĚŠTNANCI BOJOVALI ZA OSVOBOZENÍ FILIPÍN

ČESKO-FILIPÍNSKÉ VZTAHY SAHAJÍ PŘEKVAPIVĚ HLUBOKO DO HISTORIE. MISIONÁŘI A CESTOVATELÉ Z ČESKÝCH ZEMÍ POMÁHALI USTAVIT FILIPÍNSKOU VĚDU ČI JAZYK TAGALOG. OBCHODNÍ KONTAKTY ZAČALY UŽ ZA PRVNÍ REPUBLIKY. ZA VÁLKY ZASE KOMUNITA ČECHOSLOVÁKŮ PODPOŘILA BOJ PROTI JAPONSKÉ OKUPACI.

Přestože diplomatické styky byly navázány až po letech vyčkávání ze strany Filipín na počátku sedmdesátých let a plnohodnotné české velvyslanectví bylo otevřeno v Manile dokonce až na sklonku 90. let, obě země v historii spojilo několik událostí.

Na přelomu 17. a 18. století na Filipínách působil desetiletý jezuitský misionář z českých zemí a hned několik z nich se zapsalo do dějin. Jiří Kamel z Brna, který zemřel v Manile v roce 1706, je chápán jako zakladatel filipínské botaniky a zoologie. Nikoli neprávem po něm o století později Carl Linné pojmenoval květinu známou jako kamélie, byť pochází z Japonska. Jeho soupeřník Pavel Klein z Chebu zase po sobě zanechal velmi rozsáhlé dílo jak z oblasti medicíny, tak teologie a literatury. Byl jedním z autorů prvního slovníku jazyka tagalog, kterým se hovoří na ostrově Luzon a také v oblasti hlavního města Manily, kde Klein strávil téměř čtyři desetiletí.

O necelé století později navštívil ostrovní zemi další botanik původem

z Čech. Byl to Tadeáš Haenke, který se účastnil velké vědecké výpravy španělského admirála Malaspiny. Ačkoli je Haenke znám spíše jako odborník na Jižní Ameriku, jeho sběry rostlin z Filipín, kde pobýval v roce 1792, jež se dostaly do českých zemí až po jeho smrti, byly pro českého botanika Karla Bořivoje Presla v roce 1830 zdrojem k vydání první rozsáhlé monografie věnované popisu květeny Filipín.

PO LITOMĚŘICKÉM ŘEDITELI POJMENOVALI NA SOUOSTROVÍ ULICE I NÁDRAŽÍ

Do filipínských učebnic se ale jako první dostal až pražský rodák Ferdinand Blumentritt. Zatímco v Česku o něm ví jen málokdo, na Filipínách zná jeho jméno každý. Ředitel gymnázia v Litoměřicích byl totiž vůbec prvním evropským filipinistou a navíc nejlepším přítelem literáta,

bojovníka za nezávislost a národního hrdiny Josefa Rizala. Blumentritt byl nejen autorem více než tří stovek odborných a populárních článků o ostrovní zemi, ale také adresátem vůbec posledního dopisu, který José Rizal napsal v předvečer své popravy v roce 1896 a který je vždy a všude citován. Není tak překvapením, že na Filipínách lze najít nejen Blumentrittovy busty, ale i po něm pojmenované ulice, nebo dokonce vlakové zastávky.

PREZIDENT SI DO PALÁCE OBJEDNAL ČESKÉ LUSTRY

Že byly Filipíny zajímavým trhem pro české zboží, to vědělo i ministerstvo zahraničních věcí prvorepublikového Československa. Zaregistrovalo, že filipínský prezident Manuel Quezon si pro výzdobu svého sídla, paláce Malacañang, objednal čtveřici obřích křišťálových lustrů. Ty mimochodem v sídle filipínského prezidenta visí v hlavních sálech dodnes a jejich kopie si do svého

BOTA BATA. Sotva byla filipínská pobočka obuvního koncernu otevřena, přerušila její činnost válka.

soukromého sídla o tři desetiletí později nechal vyrobit i diktátor Ferdinand Marcos.

Ve 30. letech minulého století z Prahy do Manily vyrazil zástupce Exportního ústavu československého Jan Bžoch, který se kromě podpory našeho průmyslu stal také autorem vůbec první české knihy o Filipínách. Ta vyšla až po obsazení Československa, takže je spíš nepravděpodobné, že se mu její výtisk dostal do rukou. Po japonském útoku na Filipíny totiž Bžoch a s ním celá československá komunita – většinou pracovníci právě otevřené továrny a obchodů firmy Baťa v Manile – vstoupili do americké armády. Ze čtrnácti z nich se konce války dočkala pouhá polovina. Ale protože Češi byli jedinou skupinkou, která se zařadila po bok americkým a filipínským obráncům země, mají dnes svůj vlastní pomník v Tarlaku, místě každoročních vzpomínkových akcí.

A že takovéto mezihry neskončily ani po druhé světové válce, to dokazuje například fakt, že se u nás školil i nejslavnější filipínský sklář Ramon Orlina. Do Brna zase od 60. do 80. let minulého století ze Španělska a Německa dojížděl filipínský národní umělec, malíř Federico Aguilar Alcuaz. Ten k tvorbě děl využíval český umělecký patent netkaných tapiserií, takzvanou techniku art protis. ■

TEXT: (JO)
FOTO: ARCHIV

TURISTIKA BEZ DUCHŮ A S NAKUPOVÁNÍM

FILIPÍNCI STÁLE VÍCE CESTUJÍ. PŘEDSTAVUJÍ BONITNÍ SKUPINU TURISTŮ, KTERÁ RÁDA UTRÁCÍ. KOSTEL NAVŠTÍVÍ SE STEJNÝM NADŠENÍM JAKO OBCHODNÍ DŮM.

Praha s Pražským Jezulátkem, Český Krumlov a katolická historie českých zemí s poutními místy představují hlavní lákadla pro filipínské turisty, kteří mohou do České republiky cestovat v rámci nabídky více než dvaceti filipínských cestovních kanceláří. Filipínci představují zajímavou skupinu bonitních turistů, kteří rádi a ochotně utrácejí.

Cestování na filipínský způsob má několik typických, byť paradoxních rysů. Filipínci jsou na cestách rádi součástí velké skupiny, zajímají se o historii a kulturu, ale bojí se spát kvůli duchům v butikových hotelech, které se nacházejí ve starých budovách. Jsou s to zvládnout za deset dvanáct dnů pět zemí, ale neradi kamkoli spěchají, natož pěšky. Zastaví se rádi na mši v místním kostele – ale ze všeho nejráději nakupují. Takzvaní Filipínci čínského původu jsou schopni utratit stejnou částku jako za cenu zájezdu i za „shopping“.

Jak se stomilionová země jihovýchodní Asie pomalu ekonomicky rozvíjí, na významu nabývá i turismus. Odhaduje se, že tři miliony

DO STŘEDNÍ EVROPY. Její turistický potenciál představili Filipíncům zástupci Česka a dalších zemí loni v Manile.

Filipínců si dnes mohou dovolit cestovat, přičemž do Evropy míří především korporátní – incentivní turisté. Nejčastěji jsou to skupiny pracovníků pojišťovacích společností, právníků či doktorů nebo bohaté rodiny. Od roku 2014 se tomuto trhu věnuje v rámci své působnosti v jihovýchodní Asii i agentura CzechTourism prostřednictvím svého zahraničního zastoupení v Soulu.

Naproti tomu filipínský incoming do Evropy v kategorii leisure vykazuje všechny znaky rozvoje trhu nacházejícího se na začátku, který se profiluje velkými skupinovými balíčky s itineráři se třemi až

šesti zeměmi. CzechTourism se snaží ovlivňovat nabídku místních cestovních kanceláří několika způsoby. Jde především o spolupráci se třemi leteckými operátory Emirates, KLM a Turkish Airlines, které provozují lety do Evropy.

Na konci října pak CzechTourism pravidelně pořádá – ve spolupráci s dalšími agenturami zemí visehradské skupiny a Velvyslanectvím ČR v Manile – roadshow pro středoevropské incomingovky. Snahou je podpořit rozvoj české nabídky na trhu nad rámec standardizovaných katalogů velkých operátorů typu Trafalgaru, Compassu či Kuoni. Oproti už dávno obsazeným trhům zde mají české podniky velkou šanci uspět s nabídkou vlastních kvalitnějších, specializovanějších programů. V době, kdy jsou evropská města plná takzvaných cestovatelů v rámci laciných zájezdů, představují Filipíny nové a velmi zajímavé téma. ■

TEXT: MICHAL PROCHÁZKA,
ŘEDITEL KANCELÁŘE CZECHTOURISM V KOREJI
S PŮSOBNOSTÍ PRO FILIPÍNY
FOTO: PROFIMEDIA

PŘIJÍT VČAS JE NEZDVOŘILÉ

FILIPÍNCI JSOU NÁM MENTALITOU BLÍŽ NEŽ JINÉ ASIJSKÉ NÁRODY. JSOU KŘESŤANÉ, K JÍDLU MAJÍ RÁDI VEPŘOVÉ MASO A K PITÍ DOBRÝ RUM. PLYNULE OVLÁDAJÍ ANGLIČTINU A MNOZÍ MAJÍ ZKUŠENOST S PRACÍ V ZAHRANIČÍ, ŘÍKÁ CESTOVATEL A ŘEDITEL CESTOVNÍ KANCELÁŘE CHINA TOURS MILOŠ PODPĚRA.

Filipíny mají pověst země, která je velmi levná i na asijské poměry. Je to pravda?

Uvedu pár příkladů. Na ulici se dá najít od 20 korun. Třetinka místního piva San Miguel vyjde v přepočtu zhruba na 15 korun. Krabíčka cigaret na 18 korun. Ceny hotelů jsou hodně rozdílné. Jednodušší ubytování je opravdu za hubičku. Naopak hotely od tří hvězdiček výš, tam může cena vylézt vysoko. Pokud bychom to zprůměrovali, cenová hladina je tak na 70 procentech českých cen.

Pokud se na Filipíny podíváme očima investora, co ho tam může lákat?

Sociální odvody jsou tam v podstatě nulové, takže pracovní síla je levná. A je jí dost, je to lidnatý národ. Také umějí skoro všichni plynule anglicky. Málo se ví, že vedle Spojených států, Indie a Nigérie jsou Filipíny čtvrtým nejlidnatějším státem, kde je angličtina oficiálním jazykem. Bez problému jí mluví skoro každý počínaje kdekterým taxikářem na ulici. Druhým oficiálním jazykem je na bázi tagalogu umělé vytvořená filipínština. Díky znalosti angličtiny patří Filipinci k národům, které nejvíc pracují v zahraničí. Ve světě je v současnosti ze stamilionového národa kvůli práci rozptýleno asi deset procent.

Kam hlavně míří?

Snem většiny Filipinců je dostat se do Spojených států. Hodně jich ale pracuje také v Dubaji, v Jižní Koreji a v dalších vyspělých zemích.

A které národy naopak přicházejí na Filipíny?

Přistěhovalce za Západu potkáte na každém ostrově. K bílým lidem mají Filipinci obecně velmi pozitivní vztah. Také tam žije početná komunita podnikavých Číňanů, o nichž se dá říct, že v podstatě na Filipínách ovládají

MILOŠ PODPĚRA

V roce 1991 byl spoluzakladatelem cestovní kanceláře Adventura. V sezoně 2001 založil CK China Tours, kde dosud působí jako jednatel a ředitel. Procestoval mnoho zemí světa a specialistou je především na asijský kontinent. Opakovaně navštěvuje zejména Čínu, indický subkontinent či Filipíny. Region prozkoumává i formou pěších výprav nebo na horském kole.

rázem stoupne trojnásobně jeho kupní síla. Navíc se tam snadno domluví anglicky. Běžně tak potkáte na ulici starého amerického válečného veterána, jak se vede za ruku s mladou Filipínkou a jsou oba naprosto spokojeni. Naopak dosud na Filipínách nejsou příliš populární Japonci. Při okupaci za druhé světové války tam nadělali dost zločinů.

Zmínili jste, že na Filipínách zatím příliš nefunguje sociální systém. Co ho nahrazuje?

Rodina. Ta je pro Filipince vším. Zvláště u těch chudších lidí nahrazuje v nemoci nebo ve stáří sociální služby. Proto také všude vidíte spoustu dětí. Když má Filipínek hodně dětí, ví, že se o něj ve stáří postarají. A mladé dívky jsou zase vedeny k tomu, že založit rodinu a postarat se o ni je naprostý základ života.

Asijské kultury mívají výraznou kuchyni. Jak jsou na tom Filipíny?

Musím otevřeně říct, že to je jediná vyložené slabší stránka tamějšího života. Když se podíváte na mapu východní Asie, je to jedna kulinařská velmoc vedle druhé. Thajsko, Indie, Čína, Malajsie, tam všude dostanete přímo na ulici skvělé jídlo. Na Filipínách mám pocit, že jídlo v běžných restauracích je sice levné, ale zároveň takové nijaké. Výhodou alespoň je, že jelikož jsou to křesťané, nemají

v jídelníčku přílišná omezení. Hodně jedí vepřové, v tom jsou nám blízcí. A na pobřeží vám ugrulují dobré ryby, to ano.

Co rádi pijí?

Symbolem Filipín je výborný rum. Pro jeho výrobu potřebujete čerstvou cukrovou třtinu a ta se na Filipínách pěstuje ve velkém. A protože tam prodej nezatěžují žádné nadbytečné daně, pořídíte tam sedmičku špičkového rumu v přepočtu za 45 korun! Filipíny jsou jednou z mála zemí, kde když nalijete rum do koly, tak se zvedne jeho cena.

Jaká je mentalita Filipinců?

Ta země má pro nás jednu velkou přednost. Je to jediný východoasijský stát s dominantní křesťanstvím. A ještě přesněji řečeno katolíkům, kterých je v populaci asi 80 procent. Mají podobný kulturní náhled na svět jako my. Slaví Vánoce, slaví Velikonoce. Je zároveň znáto, že hodně cestují a mají přehled o globálním dění. Na druhé straně jsou to pořád Asijsci. Berou věci uvolněně, nespěchají. Přijít na schůzku včas je projev nezdvořilosti. Ale jsou solidní a poctiví, my s nimi máme zatím jen dobré zkušenosti. To platí i o těch chudších Filipincích. Uvedu příklad – třeba nám řidič vozu ráno naloží zavazadla v jednom hotelu a převáží je do jiného, který je šedesát kilometrů daleko. Přestože nikdo od nás s řidičem nejede, aby bagáž hlídal, nic se neztratí. V některých jiných zemích by to možná tak samozřejmě nebylo.

Image pohodové země ale trochu kazí zprávy o radikálních islamistech na druhém největším filipínském ostrově Mindanao. Mají na svědomí únosy a atentáty. Je na Mindanao cítit nějaké reálné nebezpečí?

Nutno říct, že už jen malé povstalecké skupinky jsou jen na úplně nejvzdálenějším jihovýchodním cípu ostrova a dalších malých ostrůvkách směrem k Borneu. V poslední době se islamisté poprali hlavně mezi sebou, vláda totiž uzavřela před dvěma roky s povstalci smlouvu o příměří. Minimálně na dvou třetinách Mindanaa se lze dnes pohybovat naprosto normálně.

PRODLOUŽENÝ JEEP. Symbolem filipínské dopravy je svérázné vozítko zvané jeepney, říká Miloš Podpěra.

Druhou negativní asociací, která plyne ze zpravodajství, jsou živelní pohromy. Hlavně nejsilnější tajfun Haiyan, který před dvěma lety převálcoval ostrovy Samar a Leyte a zabil víc než šest tisíc Filipinců. Je už oblast po katastrofě v pořádku?

MÁLO SE VÍ, ŽE VEDLE SPOJENÝCH STÁTŮ A INDIE JSOU FILIPÍNY TŘETÍM NEJLIDNATĚJŠÍM STÁTEM, KDE JE ANGLIČTINA OFICIÁLNÍM JAZYKEM

Příroda je na bouře poměrně zvyklá, palmy se rychle zregenerovaly. Bohužel tajfun zničil i část pobřežních korálů. Dřevěné domy, které v zasažené oblasti stály, bouře smetla kompletně. Zděné domy přišly o střechy, které zase Filipinci stavějí. Obnova šla rychle. Kdyby na ty místa přijel někdo, kdo neví, že tam řádil tajfun, teď by to už ani nepoznal.

Hrozí opakování podobné pohromy?

Jak je to krásná země, tak v tomhle má smůlu. Na jaké katastrofy si vzpomenete, ty se tam potkávají: nejen tajfuny, ale

i zemětřesení, činné sopky, sesuvy půdy. Ten národ je ale zase díky častým pohromám velmi odolný. Veďte si, že například nejhorší tajfun Haiyan udeřil v listopadu i na malý plážový ostrov Bantayan a oni už na Vánoce byli připraveni přijímat turisty!

Filipíny tvoří víc než sedm tisíc ostrovů. Jaká doprava je propojuje?

Narazíte na všechno od tradičních vahadlových lodí – takzvaných pumplat – až po rychlé trajekty. Na pevnině jsou běžné moderní autobusy. Typickým symbolem filipínské dopravy je ovšem takzvaný jeepney. Po válce tam americká armáda zanechala spoustu vojenských jeepů. Šikovní Filipinci je prodloužili, dali na ně nástavby a dnes slouží jeepneye jako takové místní mikrobusey nebo taxíky.

Jsou krásně pomalovány, každé město má svůj typický styl zdobení. A k tomu ještě připočtete lidovou

tvorivost jednotlivých majitelů. A nesmíme samozřejmě zapomenout na leteckou přepravu, existuje tu řada společností propojujících desítky letišť.

Češi se začínají o Filipíny zajímat i jako o turistický cíl. Co tam – vedle koupání a potápění – cestovatele láká?

Památek je relativně málo, navíc nás moc neoslňuje – je to převážně španělské baroko z koloniální doby. Zajímavé jsou hlavně přírodní krásy, které jsou často součástí seznamu světového dědictví UNESCO, ale v Česku zatím nejsou příliš známé. Pokud bych měl jmenovat tři čtyři nejzajímavější, tak jsou to předně rýžové terasy u Banaue. Dále jde o vulkán Taal. To je hodně velký geologický unikát: na ostrově je jezero, v tom jezeře je sopka, ta sopka má kráter a v tom kráteru je zase jezero – a v tom jezeře je ještě ostrůvek... Pak jsou to slavné Čokoládové hory. Ty známé jsou na ostrově Bohol. Objevili jsme ale ještě jedny menší, o kterých se vůbec nikde nepíše, a ty jsou na ostrově Negros. Ten je zároveň znamenitým místem pro milovníky potápění. Národní parky s tropic-

kou přírodou jsou vedle moře tím největším lákadlem.

Vnímáte jako šanci pro investory postavit turistický resort na Filipínách tak, jak už to zkusili čeští podnikatelé v sousední Indonésii?

V zásadě ano. Navíc hodně cestovního ruchu dělají na Filipínách i sami domácí turisté a to znamená miliony klientů. Ale nutno připomenout, že vy jako cizinec pozemky vlastnit nesmíte. Musíte si na to najít filipínského společníka. ■

OSTROV, KDE SE KŘÍŽÍ OBCHODNÍ CESTY

JIHOASIJSKÝ OSTROVNÍ STÁT SINGAPUR ZALOŽIL SVOU PROSPERITU NA STRATEGICKÉ POLOZE. JE V CENTRU OBCHODNÍCH CEST MEZI ČÍNOU, INDIÍ A MALAJSIÍ. VŠECHNY TYTO NÁRODY TAKÉ PŘÍMO V SINGAPURU ŽIJÍ. LETOS TAM OTEVŘELA SVOU KANCELÁŘ PROEXPORTNÍ AGENTURA CZECHTRADE.

JEN MRAKODRAPY A PŘÍSTAVIŠTĚ. Malý stát je hustě zastavěn, většinu potravin i spotřebního zboží musí Singapur dovážet.

Obchod se Singapurem, asijským ekonomickým tygrem na břehu Malackého průlivu, zatím není příliš významný. Přesto má velký potenciál. Bilaterální obchod se odehrává spíše v režii nadnárodních firem. Na pomoc českým vývozcům byla v lednu otevřena v Singapuru kancelář agentury CzechTrade. Co mohou české podniky udělat pro to, aby se na tamním trhu výrazněji prosadily?

„Základním předpokladem je, aby byla česká firma schopna nabídnout výrobky či služby, které obstojí ve srovnání s nejlepší světovou konkurencí, neboť Singapur je zaprvé bohatá země a zadruhé zde velmi

dbají na takzvané ‚advanced‘ produkty, jež lze zařadit mezi opravdu nejvyspělejší produkci ve světovém srovnání,“ říká Jiří Zavadil, který novou kancelář CzechTrade v Singapuru vede.

Podle něj je plochou malý ostrovní stát zemí, která musí naprostou

většinu zboží pro vlastní spotřebu dovážet. Vedle spotřebního zboží jsou šanci i dodávky pro vědu nebo průmysl. Oblastmi, kde chce být Singapur na čele světového pelotonu, jsou biotechnologie, letecký průmysl, zdravotnická technika, některé druhy chemické výroby,

farmaceutická výroba či ochrana životního prostředí. Čeští výrobci nanotechnologií, biotechnologií či zdravotnické techniky přitom umějí světu nabídnout skutečnou kvalitu. „Kategoriemi, kde mohou v Singapuru české firmy uspět, jsou také design, luxusní předměty, umělecké

artefakty, ale částečně i potravinářský průmysl, neboť země vzhledem k omezeným vlastním možnostem velkou část produkce dováží,“ upozorňuje Jiří Zavadil.

ZE SINGAPURU VEDE CESTA DO INDIE A ČÍNY

Při obchodování se Singapurem nejde jen o dodávky pro tamní zákazníky. „Přes obchodního partnera v Singapuru se lze dostat na trhy v oblasti jihovýchodní Asie, ale klidně i na velký čínský trh nebo do Indie. Možná si někdo řekne, proč bych dobýval indický trh přes Singapur. Ovšem když porovnáte legislativní prostředí v Indii s právním prostředím v Singapuru, uvědomíte si, že cesta na jiné trhy přes partnerskou firmu v Singapuru může být nakonec kratší a právně méně složitá,“ vysvětluje Jiří Zavadil.

Z téměř čtyřiceti tisíc zahraničních firem je v malém ostrovním státě 3200 společností z Číny a 4400 subjektů z Indie. „Takové možnosti hned tak někde nenajde-

těsně za evropskými humny nevystačí. Singapur je výbornou možností pro diverzifikaci obchodních zájmů našich firem, neboť jeho omezené surovinové zdroje vyžadují dovoz většiny produktů pro životaschopnost země. Skoro polovinu průmyslové výroby tvoří elektrotechnický průmysl, který potřebuje zahraniční subdodavatele.“

CLO SE VZTAHUJE JEN NA ALKOHOL

Čeští exportéři by mohli využít i toho, že je Singapur v současnosti jednou z nejotevřenějších ekonomik s liberálním celním režimem. Na druhé straně to ale znamená, že je zde obrovská konkurence velkých hráčů z nejspělejších zemí světa.

Placení cla se sice exportéři z Česka v Singapuru nevyhnou, ale týká se to jen několika druhů zboží. „Clo se v Singapuru platí jen z nepatrného množství položek, a to konkrétně z alkoholických nápojů. Dále jsou spotřební daní zatíženy tabákové výrobky, motorová vozidla

komplikovat život, jde především o kontrolu dovozu a vývozu některých druhů výrobků. Úřady u nich musejí vydávat zvláštní povolení. Týká se to například léků, dále speciální techniky, jako jsou zbraně, a některých dalších specifických položek. Jinými regulacemi, například uvalením kvót na zboží, Singapur zahraniční subjekty nezatěžuje.

NEZPŮSOBTE ZTRÁTU TVÁŘE

Singapurané jsou velmi precizní a přitom poměrně akční obchodní partneři, nicméně striktně respektují hierarchii, takže je potřeba vždy vyčkat finálního schválení kompetentními pracovníky. „Trochu mě překvapilo, že jim chybí větší velkorysost, takže je třeba předpokládat, že se budou zabývat skutečně každým detailem v navrhované smlouvě a jen neradi ustupovat od svých představ,“ upozorňuje Jiří Zavadil.

Přestože jsou většinou mladí Singapurané velmi dynamičtí, mají velký respekt k věku a ke zkušenostem, a to podstatně více, než jak je tomu zvykem v Česku. Je potřeba tyto zažití zvyklosti respektovat. Velkou roli hraje společenské postavení a také majetkový status – lidé, kteří poctivě a úspěšně podnikají a získali větší majetek, jsou zde ve velké úctě. Pokud by to nebylo poctivou formou, nesmlouvavě se s nimi vypořádá zdejší legislativa, neboť (nejen) daňové podvody jsou zde velmi tvrdě trestány, dochází i k majetkovým postihům.

„Při obchodních jednáních je potřeba dbát na to, abyste partnera nevystavili takzvané ztrátě tváře. Buďte vždy empatičtí a dbejte na to, abyste partnera nedostali do trapné situace. Singapurané jako mnozí další Asijci chtějí z jednání odcházet jako vítězové, takže volte raději takovou strategii, která u nich vzbudí dojem, že získali o něco více než vaše strana. Avšak v každém případě jsou tamní lidé velmi přátelští a komunikativní. Projevování negativních emocí a nespokojenosti před obchodním partnerem není vhodné,“ uvádí Jiří Zavadil.

Čeští výrobci nabízejí kvalitu v oblastech, jako jsou biotechnologie, life sciences, informační a komunikační technologie. „Obě země mají v těchto oborech co nabídnout. Není důvodu, proč by se české firmy nemohly prosadit na trhu v Singapuru,

ASIJCI CHTĚJÍ Z JEDNÁNÍ ODCHÁZET JAKO VÍTĚZOVÉ, TAKŽE VOLTE RADĚJI TAKOVOU STRATEGII, KTERÁ U NICH VZBUDÍ DOJEM, ŽE ZÍSKALI O NĚCO VÍCE NEŽ VAŠE STRANA

Z TĚMĚŘ ČTYŘICETI TISÍC ZAHRANIČNÍCH FIREM JE V MALÉM OSTROVNÍM STÁTĚ 3200 SPOLEČNOSTÍ Z ČÍNY A 4400 SUBJEKTŮ Z INDIE

DESATERO PRO OBCHODOVÁNÍ SE SINGAPUREM

1. Singapurský partner vám nikdy neřekne zcela jednoznačně zamítavé stanovisko, aby neztratili tvář.
2. Buďte opatrní s kritikou. Snažte se být velmi empatičtí.
3. Nebuďte ve stresu a na obchodní jednání si vyčleňte dostatek času.
4. Opakovaně se ujišťujte, zda vám obchodní partner opravdu správně rozumí.
5. Buďte za všech okolností zdvořilí, trpěliví a snažte se být dochvilní.
6. Propagační materiály mějte připraveny kompletně v angličtině.
7. Osobní jednání je nutností, alespoň v období vytváření obchodního vztahu.
8. Singapurská kultura je směsicí čínských, malajských, indických i indonéských tradic a zvyků. Proto si vytvořte pozitivní vztah k celé asijské mentalitě. Partner to ocení.
9. Neprojevujte navenek své emoce. Zejména ne ty negativní, jako například rozčarování nad vývojem jednání. Zvyšování hlasu bude partner vnímat jako ztrátu sebekontroly.
10. Vztahy jsou určované společenským postavením osoby, které je odvozeno z jejího věku i majetku. Důležitý je respekt ke starší generaci.

když dosahovanými výsledky patří ke světové špičce. Jsem připraven jim k tomu být nápomocen ve spolupráci s institucemi, které mají zájem na příchodu nových zahraničních firem do Singapuru. Je to například Economic Development Board, což je vlastně singapurská doba CzechInvestu, a International Enterprise Singapore, tedy de facto singapurský CzechTrade,“ doplňuje Jiří Zavadil. Obě instituce se podle jeho slov od otevření pobočky CzechTrade v Singapuru zajímají o to, jak mohou přispět k intenzivnějším kontaktům mezi oběma stranami. ■

TEXT: JAKUB PROCHÁZKA
FOTO: PROFIMEDIA

KONTAKT DO SINGAPURU

Ohledně služeb nové kanceláře v Singapuru se lze obrátit na jejího vedoucí Jiřího Zavadila. Jeho e-mail je jiri.zavadil@czechtrade.cz, mobilní telefon +420 602 513 132. ■

Z PRAHY DO ČÍNY ZA DESET HODIN

NOVÁ LETECKÁ LINKA SPOJÍ PŘÍMO LETIŠTĚ V RUZYNI A MĚSTO ČCHENG-TU. STARTUJE TAK ZATÍM NEJRYCHLEJŠÍ DOPRAVNÍ SPOJ NA ČÍNSKÝ TRH.

Obchodníci mířící do Číny mají novou variantu dopravy. Po leteckých linkách do Pekingu a Šanghaje budou moci nyní využít i přímé spojení do třetího významného města, západočínského Čcheng-tu. Spojí tamější letecká společnost Sichuan Airlines. První dva charterové lety se uskutečnily v minulých týdnech. Do budoucna by linka měla létat pravidelně dvakrát týdně, ve

čtvrtek a v neděli. Počítá se s klienty z řad obchodníků i turistů.

Po pravidelném zprovoznění linky bude možné letenky kupovat přes cestovní kanceláře nebo internet. Lety zatím budou zaplňovat především cestovní kanceláře. Na lince bude létat Airbus A330 s kapacitou 272 míst. Letenka by měla stát zhruba deset tisíc korun a půjde zatím o nejrychlejší dopravní spoje-

ní s Čínou. „Tato nová trasa zkracuje vzdálenost mezi námi na zhruba deset hodin,“ okomentoval zprovoznění linky středočeský hejtmán Miloš Petera. Ten doufá, že spojení také dále zvedne zájem Číňanů o návštěvu České republiky.

Prohloubení spolupráce a rozvoji cestovního ruchu by mělo napomoci zastoupení Sichuan Airlines, jehož otevření je zamýšleno v rámci Stře-

dočeského kraje. „Plánujeme ještě v tomto roce otevřít jejich pobočku v prostorách našeho infocentra v Husově ulici v Praze. Recipročně otevře Středočeský kraj své zastoupení zhruba v polovině tohoto roku v Čcheng-tu,“ uvedl Petera.

Počet cestujících mezi Prahou a Čínou dosáhl loni hranice 50 tisíc lidí, meziročně to bylo o 46 procent více. Největší zájem je o Šanghaj, kam směřovala zhruba polovina z nich. Dalšími hlavními destinacemi byly Peking a Kanton.

Roste také počet čínských turistů mířících do České republiky. Loni jich přijelo 285 tisíc. Meziročně to bylo o 74 tisíc víc. Loni zde také poprvé utratili nejvíc peněz ze všech zahraničních návštěvníků mimo občany EU. ■

ČÍNSKÁ SPOJKA. Jádrem letecké flotily společnosti Sichuan Airlines tvoří 49 letounů z řady Airbus A320 (na snímku), na linku do Prahy ovšem firma nasadí jeden ze svých osmi modernějších Airbusů A330.

TEXT: ČTK
FOTO: ARCHIV

DO ČCHENG-TU MÍŘÍ ŠPERKY Z JABLONCE

PŘÁVĚ PROVINCI SEČUÁN CHCE PRO SVOU EXPANZI NA ZÁPADOČÍNSKÝ TRH VYUŽÍT JAKO ZÁKLADNU ŠPERKAŘSKÁ ZNAČKA ŠENÝR Z JABLONCE NAD NISOU. SPOJILA TAM SÍLY S ČÍNSKOU MODELKOU A PODNIKATELKOU LUO WEN.

Prvním charterovým letem z Čcheng-tu přiletěla do České republiky mimo jiné Luo Wen, čínská modelka a majitelka fotografického studia Bossy v Čcheng-tu. Ta už dva roky spolupracuje s tradiční českou šperkařskou značkou Šenýr Bijoux z Jablonce nad Nisou. Luo Wen navštívila tuzemský showroom Šenýru a jednala s majitelkou firmy Olgou Kopalovou Rynešovou. Obě podnikatelky plánují rozjet projekt Jablonec-Čcheng-tu, jehož prostřednictvím by nabídly na čínský trh jablonecké šperky ve větším množství. „Číňané si velice váží evropské výroby. Jde jim o to, aby měl výrobek tradiční brand,“ říká Olga Kopalová s tím, že současný čínský trh je velmi perspektivní právě pro luxusní zboží. Uvažuje se i o zprovoznění e-shopu zaměřeného na čínské klienty.

VERNISÁŽ. Podnikatelce Luo Wen ukázala Olga Kopalová nový showroom Šenýru.

S Luo Wen se česká značka Šenýr spojila před dvěma lety na Západočínském veletrhu právě v Čcheng-tu. Následovala série snímků s českými

šperky, kterou nafotily špičkové čínské modelky. Loni obě podnikatelky společně vytvořily originální prádlo – set podprsenky a kalho-

tek z českých křišťálů s motivem čínských mráčků. „Letos v říjnu se do Čcheng-tu na veletrh zaměřený na sklo a šperky chystáme znovu,“ uvedla Olga Kopalová s tím, že věří na výrazné navýšení obchodu s Čínou.

Značka Šenýr chce při expanzi v říši draka využít zkušenosti z exportu na jiné trhy. Velké prodeje zaznamenala v minulosti například v Brazílii nebo ve Spojených státech, zkušenosti má i z Indie. Firma je také autorem korunky krásy, kterou dostávají v posledních ročnicích vítězky soutěže Česká Miss. Šperky Šenýr jsou k vidění i na některých zahraničních soutěžích krásy, jako jsou Miss Universe nebo Miss Earth. ■

TEXT: TOMÁŠ STINGL
FOTO: ŠENÝR BIJOUX

TŘIDENNÍ NÁVŠTĚVA JE MOŽNÁ BEZ VÍZA

NOVÉ LETECKÉ SPOJENÍ DO ČCHENG-TU ZVEDNE ZÁJEM ČESKÝCH FIREM A TURISTŮ O PROVINCI SEČUÁN I CELOU JIHOZÁPADNÍ ČÍNU. ZÁROVEŇ CHTĚJÍ DALŠÍ ČÍNSKÉ FIRMY INVESTOVAT V ČESKU, ŘÍKÁ LADISLAV GRANER, VEDOUcí KANCELÁŘE AGENTURY CZECHTRADE V ČCHENG-TU.

V čem spočívá strategická poloha u nás méně známého čínského města Čcheng-tu?

Město i celá provincie Sečuán jsou vnímány jako vstupní brána do jihozápadní Číny. Přesycený trh a tvrdá zahraniční i čínská konkurence převládají v rozvinutých oblastech na jihu a východě země, zatímco v jihozápadní Číně je stále neobsazený prostor. S přímým leteckým spojením mezi Prahou a Čcheng-tu se otevírají

značné možnosti pro český export, cestovní ruch a také pro čínské investice.

Míří sečuánské firmy do Česka?

Zájem ze západní Číny o investice v České republice trvá. Příkladem je třeba výrobce televizorů Changhong ze sečuánského města Mien-jang, který plánuje expanzi výroby ve středočeském Nymburce. I první, že první česko-čínská průmyslová zóna právě v Nymburce byla slavnostně otevřena jen

před nedávnem, již nyní kancelář agentury CzechTrade v Čcheng-tu monitoruje zájem mezi dalšími subjekty z provincie Sečuán i ostatních částí jihozápadní Číny.

Čcheng-tu je blízko turisticky atraktivním místům. Dá se předpokládat, že nový letecký spoj zvedne zájem českých turistů o západní Čínu?

Ano, turistické destinace provincie Sečuán patří mezi nejméně atraktivní v celé Číně. Prvními lety z Čcheng-tu do Prahy a také z Prahy do Čcheng-tu přicestovaly recipročně skupiny zástupců předních cestovních kanceláří a médií. Bylo to v návaznosti na cestu delegace Středočeského kraje pod vedením hejtmána Miloše Petery do Sečuánu loni v září. V jejím rámci byla podepsána smlouva o spolupráci mezi Středočeským krajem a Sečuánem v oblasti cestovního ruchu. Pro české turisty s platnou letenkou do třetí země, například při cestě do jihovýchodní Asie, se nabízí příležitost na letišti v Čcheng-tu využít 72hodinového bezvízového tranzitu k návštěvě místních turistických atrakcí.

Které české firmy se už v této oblasti uchytily?

PRO ČESKÉ TURISTY S LETENKOU DO TŘETÍ ZEMĚ SE NABÍZÍ PŘÍLEŽITOST NA LETIŠTI V ČCHENG-TU VYUŽÍT 72HODINOVÉHO BEZVÍZOVÉHO TRANZITU K NÁVŠTĚVĚ MÍSTNÍCH TURISTICKÝCH ATRAKCÍ

Zahraniční kancelář agentury CzechTrade v Čcheng-tu je nejméně aktivní v oborech sklářství, strojírenství, potravinářství, v nanotechnologiích a v letectví. Připravujeme Český letecký seminář 2016 (Mien-jang a Čcheng-tu), akci, která již čtvrtým rokem představuje český letecký průmysl včetně uceleného českého řešení od a do zet. Lákadlem letošního ročníku bude představení českých letounů, leteckého simulátoru a horkovzdušného balonu. České firmy ze širokého spektra oborů sklářského průmyslu budou uvedeny na akci České sklo v Čcheng-tu 2016. Plánovaná je i pec s ukázkou sklářského řemesla. V oblasti strojírenství při-

pravuje provincie Sečuán účast na Mezinárodním strojírenském veletrhu 2016 v září v Brně.

Jsou v západní Číně odlišnosti v obchodních postupech oproti pobřežní Číně?

Uzavření obchodu v jihozápadní Číně je delší záležitostí. Je nutné navázat nitky osobních vztahů a vzájemné důvěry. Všeobecně platí, že pokud se vyvíjí obchod překvapivě jednoduše, něco je v nepořádku. Znalost angličtiny je v jihozápadních částech Číny zatím velmi malá. ■

TEXT: TOMÁŠ STINGL
FOTO: CZECHTRADE

KONTAKT DO ČCHENG-TU

Kancelář v Čcheng-tu je jedním ze čtyř zastoupení agentury CzechTrade v Číně. Do její kompetence patří podpora českým podnikům směřujícím nejen do provincie Sečuán, ale i do celé oblasti jihozápadní Číny. Vedoucím kanceláře je Ladislav Graner (na snímku). Kontakt je chengdu@czechtrade.cz. ■

PERU OTEVÍRÁ OBŘÍ DŮL NA MĚĎ, ZÁPOLÍ VŠAK S POKLESEM CEN KOVŮ

UŽ TŘI Z PĚTI NEJVĚTŠÍCH DOLŮ NA MĚĎ JSOU V JIHOAMERICKÉM PERU. TO LETOS OTEVŘELO DALŠÍ MEGAPROJEKT - DŮL LAS BAMBAS. TĚŽBA TÁHNE CELOU PERUÁNSKOU EKONOMIKU A JE ŠANCÍ I PRO ČESKÉ DODAVATELE. PERUÁNCŮM ALE DĚLÁ TĚŽKOU HLAVU NYNĚJŠÍ GLOBÁLNÍ PROPAD CEN KOMODIT.

Peru se dostává mezi největší producenty kovů v celosvětovém měřítku. Díky tomu se v této latinoamerické zemi otevírají nové příležitosti také pro české firmy. Podle českého zastupitelského úřadu v Limě se exportérům rýsují šance v dodávkách celého spektra důlní techniky včetně přepravních prostředků, převodovek či transformátorů.

Peruánci dokončují nové megaprojekty v oblasti těžby a jako producenti kovů postupně dohánějí svého rivala – sousední Chile. To má přímé dopady na rozvoj ekonomiky peruánských regionů, což opět přináší možnosti pro uplatnění českých společností v dalších oborech – zejména ve stavebnictví a lokální energetice, která je mnohde s doly úzce propojena. Zajímavou příležitostí může být například budování malých vodních elektráren jako autonomních zdrojů elektřiny v některých oblastech.

Česká ambasáda v Limě navrhla zařadit celý sektor těžebního průmyslu do mapy oborových příležitostí pro české firmy, kterou sestavuje ministerstvo zahraničí v Praze ve spolupráci s ministerstvem průmys-

lu a obchodu a agenturou CzechTrade. „Českým firmám by v tomto ohledu měla napomoci i plánovaná oficiální účast České republiky na veletrhu Perumin 2017,“ uvedl Jan Vejmelka, tajemník pro ekonomickou, rozvojovou a kulturní spolupráci českého velvyslanectví.

Peruánská vláda sice usiluje o větší diverzifikaci ekonomiky a rozvoj výrobních odvětví, realisticky je ale nutné počítat s tím, že těžební průmysl bude i nadále z hlediska tvorby hrubého domácího produktu a proexportní orientace klíčovým sektorem. Dnes zajišťuje důlní průmysl polovinu veškerého peruánského vývozu.

TŘETÍ NEJVĚTŠÍ PRODUCENT MĚDI

Také v letošním roce bude těžba nerostných surovin představovat hlavní impuls k růstu celkového HDP. Díky tomu pro letošní rok peruánská vláda odhaduje růst HDP mezi 3,5 až čtyřmi procenty, přičemž střízlivější odhady hovoří o 3,2 procenta. Oproti loňskému roku, kdy byl růst 2,7 procenta, by tedy měla peruánská ekonomika v každém případě

zrychlit. Ačkoli mimořádný růst jako před rokem 2012 zatím nelze v Peru čekat, země nabere jedno z nejrychlejších temp v regionu a bude zároveň šampionem mezi ekonomikami zpomalujícími členskými státy Tichomořské aliance.

Těžba nerostných surovin v Peru je aktuálně spojena s vysokými nadějemi minimálně pro nadcházející tři roky. A to přesto, že ceny kovů produkovaných v zemi a odtud exportovaných se na světových trzích pohybují na krajně nepříznivých úrovních. Při konstrukci svého státního rozpočtu Peru vycházelo například z průměrné ceny 2,35 dolaru za libru mědi, avšak současné ceny spadly výrazně pod úroveň dvou dolarů. Peru je přitom třetím největším světovým producentem mědi. Jedná se o nejvýznamnější exportní komoditu Peru a zároveň klíčový zdroj daňových příjmů.

Zlevnění mědi vzbuzuje obavy o udržení fiskální stability Peru v momentě, kdy běžný účet platební bilance loni klesl na -4,1 procenta HDP a letos by měl dále zůstat v mínusu (-3,6 procenta HDP). Na druhé straně jsou tato rizika zmírňována otevřením nového obrovského měděného dolu Las Bambas v regionu Apurímac. Dále byl loni uveden do provozu důlní projekt Constancia v regionu Cusco a rozšířen stávající důl Cerro Verde v regionu Arequipa.

Peruánský ministr hospodářství a financí Alonso Segura uvedl, že pozitivní vliv na letošní vývoj ekonomiky má mít hlavně právě megaprojekt Las Bambas. Díky tomu se s největší

pravděpodobností bude postupně zvyšovat dynamika růstu HDP v průběhu roku, nicméně první a do značné míry i druhý kvartál 2016 budou zatím ekonomicky slabší.

POKLES CEN OHROZIL TĚŽAŘSKÉ KONCERNY

Hlavní peruánské investiční projekty v sektoru těžby byly dokončeny a v letošním roce se žádný další nechystá. Klíčové pro Peru bude i při klesajících cenách zajistit rentabilitu dlouholetých i právě završených projektů, kdy marže provozovatelů dolů jsou zásadně snižovány, a přesto je potřeba zajistit návratnost investic. Peru proto sází na zvyšování produkce k udržení vysokých tržeb. Zatím se zdá, že může země touto cestou úspěšně postupovat díky relativně nízkým provozním nákladům a nízké ceně elektrické energie. Na druhé straně náklady na pracovní sílu v kombinaci s její všeobecně nízkou kvalitací a strnulou pracovní legislativou zásadní restrukturalizace neumožňují.

Platební schopnost velkých korporací v Peru je úzce sledována mezinárodními ratingovými agenturami. V průběhu nadcházejících měsíců není vyloučeno snížení ratingu, pokud se poptávka po kovech, jako je měď, zinek, olovo a stříbro, na světových trzích nevzpamatuje po loňském poklesu. Z největších těžebních společností s aktivitami v Peru (Southern Copper, Hochschild, Volcan, Minsur a Buenaventura) je vzhledem k současnému vývoji jeví jako finančně

HORY MĚDI. Mezi největší peruánské těžební areály patří tento spektakulární důl Toquepala v regionu Tacna.

PERU VYCHÁZELO Z CENY 2,35 DOLARU ZA LIBRU MĚDI, TEĎ SPADLA POD ÚROVEŇ DVOU DOLARŮ

nejvíce zranitelné firmy Volcan a Buenaventura.

PERU VEDE 3:2

V příštím roce se budou už tři z pěti největších měděných dolů na světě nacházet právě v Peru (Cerro Verde, Las Bambas a Antamina) a zbývající dva pak v Chile (Escondida a Collahuasi). Další velké chilské měděné doly se z předních míst posunou na nižší místa právě vzhledem k novým peruánským projektům. Při srovnání se vychází z objemu

produkce. Letos se má produkce mědi v Peru zvýšit o dvě třetiny na 2,5 milionu tun. Z toho 400 tisíc tunami má přispět otevíraný projekt Las Bambas.

Obecně o rostoucí dynamice svědčí srovnání investic do těžby surovin. Mezi roky 2006 až 2011 šlo tímto směrem v Peru 14 miliard dolarů. Zato v posledních čtyřech letech to bylo už 34 miliard dolarů. Nárůst investic je tak 142 procent. Do roku 2020 se navíc plánují další investice v obje-

mu až 60 miliard dolarů. O nových megaprojektech se zatím nemluví a patrně budou velké prostředky investovány spíše do rozšiřování a modernizace stávajících těžebních projektů.

I přes pozitivní vyjádření peruánské vlády a příznivá očekávání ohledně nových projektů se současné extrémně nízké ceny kovů v peruánské ekonomice nutně projeví. Může to být formou rozpočtových škrtů a úspor, aby byla udržena nízká míra veřejného

zadlužení v poměru k HDP, která je zatím jen 17 procent. Očekávaný letošní deficit rozpočtu se blíží ke třem procentům. To velký manévrovací prostor ve smyslu proticyklické hospodářské politiky neumožňuje. Peru patrně sází na to, že klesající ceny mědi a dalších kovů vykompenzuje růstem produkce a exportu. Celkový export má ovšem letos již čtvrtým rokem v řadě nadále klesat, a to o čtyři procenta. ■

TEXT:
JAN VEJMELKA
EKONOMICKÝ
DIPLOMAT,
ZŮ LIMA
FOTO:
PROFIMEDIA

DNES ZAJIŠŤUJE DŮLNÍ PRŮMYSL POLOVINU VEŠKERÉHO PERUÁNSKÉHO VÝVOZU

EXPORT PIVA DO ČÍNY SE ZA ROK ZDVOJNÁSOBIL

Vývoz českého piva do země draka se loni meziročně zdvojnásobil. České pivovary tam loni vyvezly přes 40 tisíc hektolitřů piva. Předloni byl export necelých 23 tisíc hektolitřů. Vyplývá to z dat celní správy. České firmy objemy vývozu do Číny zveřejňovat nechtějí. Například Budvar na dotaz agentury ČTK uvedl, že pivo do Číny vozí od roku 2008. „V loňském roce jsme v Číně

meziročně zvýšili objem prodeje o třetinu,“ uvedl mluvčí Budvaru Petr Samec. „Naše pivo je v Číně drahé. Půllitr točeného Budvaru se v restauraci pohybuje v přepočtu okolo 225 korun, třetinková láhev se v baru prodává za přibližně 170 korun, přičemž stejnou láhev můžete v maloobchodních řetězcích zakoupit za cenu od 37 korun a třetinku tmavého ležáku za zhruba 60

korun,“ uvedl Petr Samec. Podle něj se dá čínská domácí piva koupit za méně než polovinu těchto cen. Tamní piva ale mají slad z ječmene částečně nahrazený například rýží, mívají také nižší obsah alkoholu.

Do Číny vyváží i Plzeňský Prazdroj. Číňané si mohou koupit půllitrovou plechovku Pilsner Urquell za 25 jüanů, v přepočtu zhruba 95 korun. „Patří sice mezi dražší dovozová piva, ale je předpoklad, že jeho popularita v této zemi dále poroste,“ uvedl PR manažer společnosti Prazdroj Vladimír Jurina.

Podle Petra Samce odborníci čekají, že se poptávka po dovozovém pivu bude v Číně zvětšovat. „Hlavní příčiny jsou dvě: jednak zvyšování kupní síly obyvatelstva, jednak rostoucí znalost evropských značek piva, které Číňané poznávají při turistice nebo obchodních cestách,“ uvedl. S exportem do Číny se pojí i několik zajímavostí. Například Budvar si musel vymyslet čínský ekvivalent názvu svého piva, protože většina tamních obyvatel latinku číst nedokáže. Jihočeská značka se tak čte Bai De Fu, což podle Samce znamená Mít mnoho štěstí nebo Všichni mají mnoho štěstí. ■

TOVÁRNA VE SVIADNOVĚ VYROBÍ HORSKOU DRÁHU PRO UKRAJINU

Česká továrna společnosti Huisman, tradičního výrobce vrtných souprav, lodních jeřábů a pokládkových systémů, se pustila do výroby částí horské dráhy. Zábavní atrakce bude přes 300 metrů dlouhá a lidé na ní dosáhnou přetížení 3 G. Produkt si objednala společnost Vekoma Rides Manufacturing, která je silným hráčem na trhu zábavního průmyslu. Nová horská dráha bude instalována na Ukrajině. Do závodu ve Sviadnově u Frýdku-Místku se výroba horských drah vrací po deseti letech. Centrála koncernu Huisman sídlí v Nizozemsku.

„Čeká nás výroba sloupů a těles horské dráhy. Při sestavování jednotlivých částí je nejdůležitější zachování požadované přesnosti, ve výrobním postupu je proto několik fází měření,“ říká projektový koordinátor Tomáš Zamarski. Horská dráha má mít ergonomická sedadla. Se 13 zatáčkami bude dlouhá 360 metrů. Nejvyšší bod bude mít ve výšce 15 metrů. Je složená ze 42 částí, největší kus má délku 11 metrů a váhu pět tun. Základní konstrukci horské dráhy tvoří tři trubky – koleje a páteř, které jsou navzájem svázané pomocí vazníků. Ty jsou na horské dráze rozmístěny na každém metru, je to obdobné jako u kolejových pražců.

Jednotlivé části zábavní atrakce opustí sviadnovský závod na konci dubna. Kompletní horská dráha by měla být na Ukrajině zprovozněna v druhé polovině letošního roku. ■

TEXT: REDAKCE, ČTK
ILUSTRÁČNÍ FOTO: HUISMAN, PROFIMEDIA

DO ANTVERP VYJEDE PRAVIDELNÝ NÁKLADNÍ VLAK

JEDEN Z NEJVĚTŠÍCH EVROPSKÝCH PŘÍSTAVŮ, BELGICKÉ ANTVERPY, SPOJÍ S ČESKEM OD PŮLKY DUBNA PRAVIDELNÁ NÁKLADNÍ ŽELEZNIČNÍ LINKA. NÁKLADNÍ VLAK UMOŽNÍ VÝVOZCŮM VĚTŠÍ VÝBĚR PŘI ROZHODOVÁNÍ, PŘES KTERÝ PŘÍSTAV EXPEDOVAT SVÉ ZBOŽÍ DO SVĚTA.

V návaznosti na loňské otevření jižní větve evropského železničního koridoru RFC 8 vyvolala Česká republika zastoupená ministerstvem dopravy a zastupitelským úřadem v Bruselu sérii jednání s přístavem v Antverpách, společností B-Logistics a ČD Cargo. Šlo o možnost zavedení pravidelné železniční nákladní linky z ČR přímo do belgického přístavu. Jednání byla úspěšná. Linka bude za přítomnosti ministra dopravy Dana Tůky a jeho belgické kolegyně Jacqueline Galantové v Antverpách oficiálně otevřena 12. dubna.

KONKURENCE PRO HAMBURK A ROTTERDAM

Zahájením přímé železniční linky se především českým firmám (importérům i exportérům) výrazně rozšiřují možnosti cest vývozu i dovozu. Znamená příležitost získat přístup k takzvaným předpřipraveným trasám, jež jsou na každém z nákladních koridorů konstruovány. Dosud bylo Česko připoutáno především k přístavům v Hamburku a Rotterdamu, nyní se nabízejí další severomořské přístavy. S novou nabídkou se české podnikatelské veřejnosti otevírají další distribuční příležitosti a vzniká příznivější konkurenční prostředí, které zvyšuje tlak na snížení cen služeb v přístavech. Čeští exportéři tak mohou získat další konkurenční výhodu. Přesun nákladní dopravy na koleje má také příznivý vliv na životní prostředí už jen tím, že odlehčuje silniční dopravě. A v neposlední řadě české železnice jednoznačně posilují roli ve střední Evropě.

Donedána bylo Česko napojeno pouze na tři z devíti evropských koridorů a všechny byly orientované na východ. Jde o koridor RFC 5 (Balt-Jadran), koridor RFC 7 (Orient/Východo-středomořský) a koridor RFC 9 (Česko-slovenský, zkráceně

PŘEKLADIŠTĚ. Antverpy patří mezi pět největších přístavů Evropy.

CS koridor). Proto bylo snahou České republiky získat lepší železniční propojení se státy západní Evropy, respektive otevřít si cestu kromě Hamburku i k jiným západoevropským přístavům, a získat tak další dopravní kanály pro české exportéry. Česko proto s dalšími zeměmi Polskem, Německem, Belgií, Nizozemskem a Litvou otevřelo diplomatická jednání a požádalo o rozšíření Severomořsko-baltského koridoru RFC 8 o novou jižní větev, která k tomuto koridoru připojuje vedle ČR také oblast Dolního a Horního Slezska. Loni v dubnu se tak železniční trať Praha – Kralupy nad Vltavou – Děčín – Drážďany s pokračováním dále na Hannover stala oficiálně jižní větví koridoru RC8 Severní moře – Balt.

V EVROPĚ JDE PO ŽELEZNICI ZATÍM JEN OSM PROCENT NÁKLADŮ

Z ekonomických teorií, které jsou ověřeny praxí vývoje české

i mezinárodních ekonomik, je zřejmé, že rozvoj dopravní infrastruktury je důležitou hybnou silou pro rozvoj a hospodářský růst daného regionu. Existence dopravní infrastruktury a dobré logistické řešení v regionu jsou totiž předpokladem pro příliv investic a růst místních podniků. Svoji nezastupitelnou roli především pro přepravu velkých nákladů na dlouhé vzdálenosti hrají nově vznikající dopravní koridory. Díky logice nastavenému dopravnímu systému může dojít k lepší integraci a lepší vzájemné výměně mezi produkcí a distribucí, jednotlivými články hodnotového řetězce, k zvýšení spolehlivosti dodávek a z toho vyplývajícím úsporám z rozsahu. Tyto koridory se tak mohou stát páteří dopravní sítě a do budoucna ovlivňovat ekonomický vývoj a konkurenceschopnost jednotlivých regionů.

Z ekonomického i environmentálního hlediska v tomto směru v poslední době zažívá své znovuobjevování především právě železniční doprava. Například v Severní Americe se téměř 40 procent nákladní dopravy odehrává na železnici. V Evropě je to pouhých osm procent. Tuto svoji nevýhodu si však Evropa uvědomuje a snaží se tuto situaci řešit. Vznik devíti železničních nákladních koridorů (RFC/rail freight corridors), kterými se na území EU vytváří železniční síť pro konkurenceschopnou nákladní dopravu, odsouhlasila Unie už v roce 2010. Tato síť nákladních koridorů má za cíl v rámci EU zvýšit podíl environmentálně šetrnější železnice na přepravním trhu a podpořit rozvoj vnitřního trhu v oblasti nákladní dopravy. ■

TEXT: MARTIN TLAPA
NÁMĚSTEK MINISTRA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
FOTO: PROFIMEDIA

ZVU STROJÍRNY VYBAVÍ NOVÝ PIVOVAR V GRUZII

Společnost ZVU Strojírny uzavřela smlouvu na dodávku kompletní technologie pro nový pivovar v gruzínské oblasti Tsilkani nedaleko hlavního města Tbilisi. Jedná se již o třetí podobný projekt v této zemi na jihozápadě Asie. Hodnota nové zakázky přesahuje deset milionů eur. Dodávka zařízení proběhne ještě letos.

Firma dodá kompletní technologii pivovaru, a to včetně šrotovny, varny a kvasných tanků. Místní investor si zajišťuje pouze stavbu vlastního objektu a stáčecí linky. Kromě lokální značky piva se zde budou vařit i piva pod licencí Heineken, Amstel PP či Krušovice. Pivovar bude mít minimální výstav 250 tisíc hektolitřů ročně. Podle jeho technického nastavení se ale předpo-

kládá budoucí navýšení výstavu až na 450 tisíc hektolitřů ročně.

„Pro nás je tato spolupráce velkou výzvou a přínosem, neboť pivovarnické technologie patří mezi naše strategické obory. ZVU Strojírny již dobře znají gruzínské podnikatelské prostředí, což nám velmi pomáhá uzpůsobit dodávku opravdu na míru ve všech směrech. Víme například, jakým způsobem v Gruzii funguje doprava či montážní práce, jak nejlépe zaškolení obsluhu a jak vyhovět přáním lokálních zákazníků,“ říká generální ředitel společnosti Vladimír Čepelík.

Jednání o zakázce prý proběhla velice rychle. Mezi finální poptávkou a podpisem kontraktu neuběhl ani jeden rok. Běžné je přitom tento proces mnohem delší. ■

**14. DUBNA
PROBLEMATIKA
ANTI-KOROZNÍ
OCHRANY
VÝROBKŮ**

Praha,
centrála CzechTrade
Dittrichova 21

Víte, jaká je korozní odolnost materiálů a povrchových úprav v závislosti na korozní agresivitě prostředí, citlivost materiálů na jednotlivé degradační faktory, účinnost protikorozní ochrany? Seminář je určen především pro vývojové pracovníky, konstruktéry, projektanty a pracovníky kontroly kvality, kteří navrhují, zajišťují a kontrolují materiály výrobků určených pro export do zahraničí, především do oblastí s odlišným klimatem. Cena vstupu na seminář je 600 korun.

**20. - 23. DUBNA
STAVEBNÍ
VELETRHY BRNO
2016**

Brno,
Výstaviště

Brněnský stavební veletrh pokrývá prakticky všechny oblasti stavebnictví – realizace staveb, stavební řemesla a technologie, stavební materiály a výrobky, stavební stroje či stavební konstrukce. Pořadatelem je Výstaviště Brno a více informací se dozvíte na jeho webových stránkách či e-mailu expo@bvv.cz.

**21. DUBNA
AKTUÁLNÍ
EXPORTNÍ
PŘÍLEŽITOSTI PRO
PODNIKATELE
V RUMUNSKU
A V BULHARSKU**

Ústí nad Labem,
IBS Hotel Vladimír
Masarykova 36

Na semináři se dozvíte, jaké jsou v obou balkánských zemích perspektivní obory a zajímavé projekty pro české exportéry. Zazní doporučené kroky při vstupu na rumunský a bulharský trh, konkrétní zkušenosti z působení českých firem v této oblasti, právní aspekty podnikání v obou zemích, možnosti podpory českých firem při podnikání. Součástí akce jsou i individuální konzultace. Vstup je zdarma.

**25. - 26. DUBNA
CHINA EXPO
PRAGUE 2016**

Praha,
Výstaviště Letňany

Veletrh je určen pro koncového zákazníka, ale slouží také jako platforma pro navázání spolupráce mezi čínskými firmami a podniky z České republiky a okolních zemí. Na veletrhu bude představeno různorodé zboží z Čínské lidové republiky, například nářadí, zahradnické potřeby, bytové dekorace, kuchyňské vybavení, osvětlení a svítidla, papírové zboží či ekologické vytápění. Pořadatelem je společnost Aacons a veletrh se bude konat na Výstavišti PVA Expo Praha.

**19. DUBNA
OBCHODNÍ
PŘÍLEŽITOSTI
PRO ČESKÉ FIRMY
V RÁMCÍ PŘÍPRAVY
NA EXPO 2020
DUBAI**

Praha,
centrála CzechTrade
Dittrichova 21

Seminář představí Dubaj a vizi projektu Expo 2020, obchodní podmínky pro účast v tendrech nebo předpoklady úspěchu českých firem v tendrech spojených s přípravou na veletrh. Zaměří se také na specifika podnikatelského prostředí ve Spojených arabských emirátech a na výhody i rizika spjatá s podnikáním v tomto teritoriu. Vstup na seminář je zdarma.

**10. KVĚTNA
RÉTORIKA V PRAXI
S MILENOU
STEINMASSLOVOU**

Praha,
centrála CzechTrade
Dittrichova 21

Seminář je určený manažerům i široké veřejnosti. Pomůže všem, kteří se chtějí zdokonalit v zásadách mluveného projevu, a získat tak zdravou suverenitu v komunikaci a sebereprezentaci. Každý účastník získá zpětnou vazbu, jak při řeči působí, zhodnotí, jak by působil chtěl a v rámci své profese měl. Cena kurzu je 1600 korun, více informací najdete na webové adrese www.czechtrade.cz/kalendar-akci.

FOTO: ARCHIV, PROFIMEDIA

To podstatné pro vás na jednom místě!

denikE15

@E15news

www.e15.cz

Denní seriózní zprávy z ekonomiky, politiky a byznysu.

Jednotné kontaktní místo pro exportéry

- ▶ služby ve více než 90 zemích světa prostřednictvím Jednotné zahraniční sítě
- ▶ konzultace exportních a investičních záměrů v zahraničí
- ▶ informace o exportních novinkách a příležitostech

Mapa Jednotné zahraniční sítě

(jedná se o zastupitelské úřady ČR a zahraniční kanceláře CzechTrade)

Více informací:

www.businessinfo.cz/kce

Kontakt:

Telefon: +420 224 907 576

Adresa: v sídle agentury CzechTrade,
Dittrichova 21, 128 01 Praha 2

E-mail: kcexport@businessinfo.cz

